

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Harčalna za izdajstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za izdajstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštar hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Novi oblastni davki v Sloveniji

Kljub vsem pritožbam o previsoki davčni obremenitvi v Sloveniji sta klerikalna oblastna odbora obeh slovenskih oblasti predložila proračuna za l. 1929. z novimi davščinami — V ljubljanski oblasti skoro za 20 milijonov, a v mariborski za 23 milijonov dinarjev večji proračun kakor lani

Res je, da obe oblasti potrebujejo mnogo sredstev za oblastne potrebe, a res je tudi, da je slovenski človek visoko preobdavčen zlasti v primeri s Srbijo in Črno goro, ki plačujeta prav male davke. Zato bi morala oba slovenska oblastna odbora gledati na to, da bi se oblastne davščine ne povečale, saj je končno

klerikalna krivda, da SLS ni znala pred časom izposlovati od vlade, v kateri je bila sama, zadostnih državnih sredstev.

Ker plača Slovenija razmeroma najtežje državne davke, bi morali slovenski oblasti dobiti tudi več denarja vrnjenega za svoje potrebe.

Zadnje dni sta obe oblastni skupščini obravnavali vsaka svoj proračun za leto 1929. O mariborskem proračunu smo že pisali zadnjič, kakšne nove davščine predvideva.

Po tem proračunu bi znašali izdatki mariborske oblasti skoro 63 milijonov dinarjev, kar pomeni za preko 23 milijonov dinarjev več kakor lani. Proračun ljubljanske oblasti je prav tako povečan na 74 milijonov dinarjev izdatkov, to je skoro za 20 milijonov več kakor lani.

Na prav toliko vsoti so, seveda, preračunani dohodki. Če bi povečane izdatke krili iz državnih sredstev, ki bi nam po pravici morala pripasti, bi bilo vse v redu, toda

proračuna sta novečana v glavnem z novimi davščinami. V ljubljanski oblasti bo po novem proračunu nad 15 milijonov novih oblastnih davščin.

Povsem na novo se v ljubljanski oblasti uvažajo oblastne doklade k državni taksi na gostilniške in kavarniške pravice, k državnemu davku na dohodek od zemljišč, na dohodek od podjetij, obratov in poklicev ter k davku na dohodek od nestalnega dela in poklica, potem oblastna davščina od zaposlitve inozemskih delavcev ter oblastna davščina od lovišč in ribolovov. Ostale davščine se deloma izpremeje in povišajo.

V mariborski oblasti so oblastne davščine novečane za 10 in pol milijona napram sedanjim.

Na novo se bo uvedel oblastni davek na zaposlitev inozemskih delavcev. Nadalje je v načrtu na novo 20odstotna oblastna taksa na državne takse. Nove so tudi oblastne doklade za podelitev gostilniške koncesije ter

100odstotne doklade za časopisne oglase in reklame ter končno 50odstotne oblastne doklade na dohodke podjetij, obrti in poklicev.

Prej smo se pritoževali zaradi neprestanega navijanja državnih davkov in občinskih doklad, sedaj pa se je pridružilo še navijanje oblastnih davščin.

Hrvatska duhovščina ob strani svojega naroda

Dočim slovenska duhovščina blagoslavlja beograjske hegemoniste, se je hrvaška duhovščina postavila odločno ob stran svojega naroda in odobrava borbo Hrvatov proti hegemonistom — Hrvatska duhovščina moli za zmago pravične stvari

Na kratko smo že zadnjič pisali, da so duhovniki zagrebške nadškofije, ki so organizirani v svojem stanovskem društvu »Vzajemnost«, soglasno podali izjavo, da odobravajo borbo hrvaškega naroda proti hegemonističnemu režimu za pravice hrvaškega naroda. V tej izjavi je med drugim rečeno, da

hrvaška katoliška duhovščina vsak dan prosi Boga, da bi hrvaški narod v boju za svoje pravice zmagal.

Dalje pravi izjava: Neprestana žaljenja hrvaškega naroda so tolika, da tudi duhovnik ne more molčati in ostati malodušen.

Kot duhovniki katoliške cerkve in kot sinovi hrvaškega naroda smatramo za dolžnost, da javno obsodimo zla, proti katerim se bori ves hrvaški narod in jih zahtev.

Moramo nastopiti, pravijo hrvaški duhovniki, ker bi se molk na neprestane žalitve smatral kot odobravanje početja današnjega režima ali pa na bojazljivost. Duhovniki, ki so člani zagrebške »Vzajemnosti«,

smatrajo borbo hrvaškega naroda za moralno opravičeno.

Hrvaški duhovniki čutijo za svojo dolžnost, da kot zastopniki krščanske vere

javno obsodijo nezaslišani zločin 20. junija, ko so padle žrtve hrvaškega naroda.

Vrhunec vsega, pravijo hrvaški duhovniki, je strašni zločin dne 20. junija, ki se sme smatrati ne samo za smrtno razžalitev in za skrajno izzivanje hrvaškega naroda, nego tudi za enega najtežjih zločinov z verskega, moralnega in človeškega stališča.

Tako misli hrvaška katoliška duhovščina, a naša slovenska duhovščina je skrajno strankarska in slepo dere za dr. Korošcem,

duhovnikom in ministrskim predsednikom hegemonistične vlade. Kako se naj spravi v sklad dejstvo, da slovenska duhovščina blagoslavlja beograjske hegemoniste, a hrvaška prosi Boga za zmago proti hegemonistom.

So še pri nas sicer redki značajni duhovniki, ki naj bi se kakor hrvaški duhovniki postavili na pravično in pošteno stališče ter začeli borbo proti SLS, ki je zatajila koristi naroda, katerega zastopa.

Pač na svetu ni tako, da bi vsa duhovščina bila organizirana v eni stranki.

Samo v Sloveniji je kakor zapisano v praksi, da mora biti vsak duhovnik klerikalec.

Nam niti v glavo ne pade, da bi napadali našo duhovščino zaradi česa drugega kakor zavoljo tega, ker se v toliko meri izpostavlja za SLS ter v politični borbi celo zlorablja vero in cerkev.

Dolžnost onih redkih uidevnih duhovnikov bi bila, da bi spravili svoje zaslepljene sobrate na pravo pot.

Če je lahko na Hrvatskem duhovščina organizirana v KDK, bi bila lahko tudi pri nas. Res nad vse žalostno je, da slovenska duhovščina še ni uvidela tega kakor hrvaška, da

la AMERIKA

je gosta in trpežna tkanina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

namreč politika dr. Koroščeve vlade provzročila državi ogromno škodo in da silnih krivic, ki jih hegemonistični režim dela prečanstvu, prečansko ljudstvo ne bo mirno trpelo.

DOPISI

MOSTE PRI LJUBLJANI. Kmalu bomo imeli tudi v naši občini občinske volitve. Okrajnemu glavarju so bile izročene tri liste, katerim je v nasprotju z zakonom bil določen vrstni red z žrebanjem. Vodstvu SLS pa tudi to še ni bilo dovolj. Te dni se je v Mostah razširila vest, da je okrajno glavarstvo razveljavilo združeno delavsko listo, ker je en podpis baje potvorjen. Resnični dejanski stan pa je naslednji: Dosedanjega župana Oražma pristajaši so vložili posebno levičarsko listo pod nosilstvom g. Kremžarja, ki naj vlovijo čim več kalinov med delavstvom. Na tej listi je podpisan tudi g. Žagar. To dejstvo ni bilo znano nositelju združene delavske liste g. Stojcu. V imenu delavstva je g. Stojc pred pričami naprosil g. Žagarja, naj pristane na kandidaturu na združeni delavski listi. G. Žagar je pristal in pozval prisotne, naj ga podpišejo na listi, češ, da v hiši trenutno nima črnila na razpolago. Zasihišan na glavarstvu je g. Žagar priznal, da je pooblastil svoje tovariše in da je pristal na kandidaturu na združeni delavski listi. Glavarstvo pa se je postavilo na stališče, da gre za potvorjen podpis, čeprav je smisel zakona jasen: potvorjen podpis more biti le oni, ki je napisan na listo brez pooblastila in brez vednosti, odnosno celo proti volji in proti vednosti kandidata. Podpis znači, da je podpisnik kandidaturu resnično sprejel, kar g. Žagar sam potrjuje. Tako so odločila opetovano oblastva tudi že pri nas, kadar je šlo za podpise pristavev SLS. Razveljavljenje združene delavske liste pomenja rešitev klerikalcev iz katastrofalnega položaja. Če bi bila združena delavska lista ostala, bi se bila SLS v Mostah morala umakniti v ozadje. Od 33 mandatov bi bili združeni delavci in napredni gospodarski kandidati dobili sigurno večino in s tem za več let moščansko občino v svoje roke.

LITIJA. (Smrtna kosa). Te dni so pokopali g. Roberta Loosa, ki je umrl po daljši boleznici v 38. letu svojega življenja. Pokojnik je vodil krojaško obrt v Gradu pri Litiji. Umrlega ima v dobrem spominu posebno litijski Sokol, kjer je bil Loos včlanjen že od mladih let. Bil je med ustanovitelji litijskega Sokola in eden najprijadnejših telovadcev. Njegov pogreb je pričal, kako ga je Litija cenila in spoštovala. Pokoj njegovi sokolski duši!

KRIŽE PRI TRZIČU. Pri nas so razpisane občinske volitve. Vloženih bo več kandidatnih list. Volilci se pridno gibljejo in žele postaviti občino na zdravo delavno podlago.

MEDVODE. (Občinske volitve). Na dopis «Domoljubovega» poročevalca odgovarjamo resnici na ljubo: «Domoljubov» poročevalec je najbrže slep, da tako malo pozna razmere v občini. Pravi, da bo le SLS zidala šoto. Tudi mi imamo ta namen. Dalje piše, da bo SLS naložila davek na alkohol. To si treba posebno zapomniti. Kaj nismo že preobloženi z davki? Dalje piše, da Katarinčani ne bodo dobili poti, če ostane župan Šušteršič. Mi pa pravimo: Kdor prav gospodari, bo tudi vedno toliko napravil kakor SLS! Nadalje piše, da je oblastni odbor zgradil vodovod v Vašah. Resnica pa je, da je dobil v št. Vidu nad Ljubljano vodovodni odbor 40.000 Din za popravo starega vodovoda v Vašah, za nov vodovod pa 8000 Din. To je resnično, tako je pisal tudi «Slovenec». Katarinčani, dobro si premislite do 18. novembra! Kmetje, delavci, obrtniki, pogledjmo gospodarstvo naše občine prej in sedaj! Zavedni volilci, vsi na volišče, naj nihče ne ostane doma! Naša skrinjca je 3.

LAŠKO. G. dr. Godnič je prišel na zadnjem shodu KDK v Celju tik pred odhodom večernega vlaka proti Ljubljani na per. n. kjer mu je spričo tofikih zborovalcev KDK prišlo tako slabo, da sta ga morala nemudoma dva stražnika odvesti v neki postranski prostor. Verjamemo, da tako lep shod ne vpliva dobro na živce.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Gerent dr. Lovšin je dovolil za cesto Govce 200 kubičnih metrov gramoza. Vprašamo imenovanega gospoda, kaj je s cesto od Sv. Jederti skozi Trnovo do vasi Sevice. Vabimo gerenta, da si to cesto ogleda in

ukrepe potrebno, da se prične posipati z gramozom, ki je v bližini vasi Trnovo na razpolago.

BREZNO PRI SV. JEDERTI. Okrajna cesta iz Sv. Marjete proti Breznemu se nahaja v takem stanju, da preti opasnost večjih nesreč. Gerent g. dr. Godnič pač ne utegne nadzirati cest. Ako se zgodi nesreča, kakor se je že, da si je konj (g. Štokavnika) polomil nogo, je blagajna okrajnega zastopa po zaslugi gospodov okoli SLS prazna.

RAČNA. Pri nas smo prejšnjo nedeljo zelo prisrčno proslavili 10letnico naše osvoboditve. V ponedeljek 29. oktobra smo pa imeli zahvalno službo božjo, pri kateri smo zapeli «Te deum». Na praznik vseh svetnikov je na pokopališču padlim vojakom zapel moški zbor «Nad zvezdami» in «Vigred se povrne». — Pri nas gre sedaj za to, da bi dobili električne razsvetljavo. Treba je le dobiti potrebno število žarnic, to je 150. Upamo da jih bomo kmalu dobili dovolj. Zal, nekateri ljudje nimajo smisla za tako prekoristno stvar. — Čulj smo tudi, da dobi koparjska šola še 10.000 Din od prosvetnega ministrstva, skupno 30.000 Din.

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Veliko število udeležencev iz Sv. Jurja ob južni železnici na zboru KDK v Celju nam pač najbolje pokaže, da so se kmetje, združeni v Kmetško-demokratski koaliciji, začeli zavedati svoje moči. Tukajšnji klerikalci so bili zelo hudi in razburjeni, da si upajo napredni ljudje tako samozavestno nastopati. Iz Celja je prišel v Sv. Jurij dr. Ogrizek, da bi na ta način obdržal doma one, ki se klerikalcem že upirajo, a je prišlo na njegov shod le malo ljudi. Naše plakate so marljivo trgali, a je ponoči, seveda. Prav dobro razumemo, da ni prijetno, če se komu pod nogami vse ziblje. Naše klerikalce strašno boli in peče, da se je začela njihova močna trdnjava tako sumljivo majati. Mislimo, da bo kmalu še samo razvalina. Med množico Šentjurčanov smo videli vse napredne občinske odbornike iz okolice z županom na čelu, iz tega, ki je napreden, pa med sicer lepimi števili udeležencev samo enega odbornika. Kje so pa bili drugi?

IVANJKOVCI. Po precej dolgem presledku bo priredilo tukajšnje gasilno društvo v nedeljo 11. t. m. v restavraciji v Ivanjkovcih vesele zabave Martinov večer. Na vzporedu bo izvrstna veselost

Soteščan:

Maščevanje pravice

Povest.

(Dalje.)

14.

Zižmarjeva gospa in njena sestrična Martina sta sedeli na vrtu pod košatim drevesom. Bili sta zamišljeni in redkobesedni — obravnavali sta važno zadevo.

«Rozi, do zdaj si mi bila naklonjena kakor rodna sestra, nekaj časa pa opažam, da si se ohladila», ji je očitala Martina. «Ne vem, kaj to pomeni.»

«Zakaj se mi umikaš? Poglej me, kako sem osamljena, ti se pa vedno kratkočasiš in zabavaš...»

«Torej zaradi Palarona! Vem, da ga sovražiš, nisi me presenetila.»

«Mož, ki stoji v bližini umora mojega sina in moje hčere, ne more biti moj prijatelj. Daj si vendar dopovedati!»

«Ni prav, da mu podtikaš odgovornost. Saj še ni dokazano, kdo je bil morilec.»

«Nihče drugi kakor on, ki je pobegnil po storjenem dejanju ter je poslal očetu izmišljeno poročilo. Kdor ima čisto vest, ne briše za seboj sledove, ker se mu ni ničesar bati.»

«Najbolje bo, ako si vso stvar izbiješ iz spomina, ali pa jo prepusti drugim, ki se s tem ukvarjajo.»

«Tako ne more govoriti mati, ampak žena brez materinske ljubezni. Ne veš, koliko noči sem prečula, preden sta otroka dorasla, in ne

razumeš, kako me je zbolelo, ko sem izgubila najdražje na svetu — sina in hčerko v najlepši mladostni dobi.»

«Ne misli, da ne občutim tvoje rane. Tudi jaz imam čuteče srce, nočem pa si greniti življenja, kadar vidim, da ne morem pomagati. Gorje mu, komur bi mogla dokazati krivdo umora, vekomaj bi ga sovražila.»

«Izidor je morilec, tako je zapisano v mojem srcu. Ne potrebujem dokazov in sodnika — moje prekletstvo ga bo doseglo prej ali pozneje. Verujem v neskončno pravičnost, kateri ne moremo ničesar utajiti.»

Zižmarica si je otrla oči, izpila je kozarec hladne vode, zakaj neprestano žalovanje ji je posušilo grlo. Krčevito se je zgrabila za prsi, kjer jo je žgala boleost kot razbeljeno železo.

«Čudeži se danes ne dogajajo, je dvomila Martina. «Ako morilca ne doseže roka pravice, bo ušel zasluženi kazni; mnoge je obsodila tudi že pekoča vest, ki se je nenadoma zbudila.»

«Včasih pomaga tudi naključje in slutnje pomenijo kaj», je menila resrečna mati.

«Zato pa počakaj! Čemu se razburjaš?» je sitnarila postarana lahkoživka.

«Policija je nabrala toliko gradiva, da bi lahko mladega Palarona že prijela. Nenadoma pa je nastala nova vrzel, katere do zdaj še ni mogla izpolniti.»

«Potem se raduj, kmalu boš prejela zadoščenje!»

Zižmarica se je bridko nasmehnila in nadaljevala: «Neki delavec, ki se je pri delu lahko ponesrečil, je prenočeval tisto noč v

mestnem logu. Hotel se je le odpočiti, pri tem pa je utrujen zadremal; prebudil ga je morilni strel in nemirno prihajanje ljudi — slutil je, da se je moralo nekaj pripetiti. Umaknil se je v grmovje; ko pa je utihnil šum, je opazil v bližini mladeniča, ki sta se menila o umoru. Govorila sta o denarju — nekdo je moral zalotiti morilca ter mu zapretili z ovadbo, zločinec pa ga je podkupil z denarjem. Čim sta se zmenila za plačilo, sta naglo odšla vsak po svoji poti.»

«Pa ju ni poznal ali videl, kam sta jo ubrala?»

«Po njegovem opisu sliči morilec Izidorju, Palaronovemu sinu; živo ga je naslikal in označil njegovo govorico. Zapomni si je tudi tovariša; pravi, da ga bo poznal, kadar mu ga bodo predvedli. Zato ga oblastvo skrivoma zasleduje.»

«Zadeva je kočljiva», ji je Martina podirala nade.

«Izdal ga bo denar, prisluzen z nepoštenim delom. Stražniki bodo prijeli vsakega, kdor bo sumljivo zapravil in razsipa.»

«Zares težavno delo! Vsakemu ne morejo pogledati v žepo in prešteti denarja.»

«Zadeva je poverjena najboljšim zasledovalcem. Zanašam pa se tudi na brata Hermana, ki je na poti iz tujine.»

«A, Herman!» je Martino iznenadila novica. «Ali ti je že sporočil, da je na povratku?»

«Včeraj sem prejela njegovo pismo. Pravi, da ga je moje obvestilo čakalo v pristanišču, kamor je dospel z neko tujo ladjo, ker se je 'Svoboda' potopila. Strašno ga je moralo pre-

agra «Stari grehi», ples in dobro pečena rejena gos. Vršil se bo tudi krst letošnjega mošta in poskušnja novega vina. Pribitite od vseh strani in pomudite se nekaj uric v našem krogu na ta velepomemben dan našega kraja — dan sv. Martina!

IVANJKOVCI. Tukajšnja Vinarska zadruga «Jeruzalemčan» bo priredila običajni vinski sejem z razstavo 18. decembra t. l. v tukajšnji dvorani tik kolodvora.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Odbor za postavitvev spomenika padlim vojakom naše župnije se najsrčneje zahvaljuje vsem oni, ki so mu poslali prispevke. Pogrešamo še, žal, mnogo onih, od katerih smo pričakovali odziva. Pomnite: Kdor hitro da, dvakrat da! Zbirajte ob vseh prilikah za spomenik! Zenini in neveste! Najlepši spomin na poroko bo, ako na vašo željo zberejo svatje kak prispevek. Spomnite se na gostijah onih, ki so Vas radi imeli, pa so morali ostati na bojnih poljanah! Z malim darom se oddolžite spominu teh! Darujte, kolikor kdo more! Naj ne bo naša župnija med onimi, ki bi pozabili, kar zahteva hvaležnost do padlih borcev. Pripravljali odbor.

Politični pregled

V ponedeljek se je začelo

redno zasedanje Narodne skupščine,

na kateri so skoro polnoštevilno zbrani poslanci vladne večine. Od opozicije so bili navzoči le srbijanski zemljoradniki. KDK ni bila prisotna. Na seji je ministrski predsednik dr. Korošec prečital kraljev ukaz o otvoritvi rednega zasedanja kakor tudi ukaz o prenosu kraljevskega oblastva na ministrski svet za časa kraljeve odsotnosti.

Kralj in kraljica sta se odpeljala v Pariz.

Po prečitaniu obeh ukazov je skupščinski predsednik Ilija Mihajlović izjavil, da je dnevi red končan. Naslednjega dne, v torek, je Narodna skupščina izvolila novi finančni odbor.

Seji v ponedeljek in torek sta bili precej viharni

zaradi protestov zemljoradniških poslancev, ki so očitali vladni večini lenobo in brezbriznost za narodne koristi.

Kakor se iz prvih sej vidi,

nima Narodna skupščina kaj delati,

ker še ni pripravljenega nikakega gradiva. Tako bo pač skupščina najbrže večino svojih sej izpolnila z običajnimi prerekanji med vladno večino in zemljoradniki, od česar nima ljudstvo ničesar.

Pri

trgovinskih pogajanjih med našo državo in Češkoslovaško

so nastale resne težkoče. Češkoslovaški kmetijski krogi se namreč z vso odločnostjo branijo proti vsakemu popuščenju glede carin na kmetijske proizvode v korist Jugoslavije. Kako se bodo pogajanja dalje razplela, še ni jasno.

Od 'ogo'!kov, ki se ne tičejo naše države ničesar, je omeniti predvsem

nenaden odstop francoske vlade

pod ministrskim predsednikom Poincaréjem. Teškoče posle bo odstopivša vlada še vodila, dokler se ne sestavi novi kabinet.

Tudi

v Rumuniji je vladna kriza,

ki se nikakor ne more rešiti. Rumunska javnost je večinoma za enotno vlado Narodne kmetijske stranke.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZBOLJŠANJE TEŽKE ZEMLJE.

Po naših krajih imamo veliko težke zemlje, ilovnate ali glinaste ali kakor jo že imenujemo. Barve je rdečkaste ali rumenorjave, kar prihaja od železnatih snovi, ki se v njej nahajajo. Težka je za obdelovanje in na videz surova. Koder je taka zemlja razširjena, nam pade v oči razlika,

SUKNO

261

iz največjih čeških in angleških tovarn, zanesljivo in trpežno blago v veliki izbiri in zmernih cenah pri
A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

ki jo vidimo po teh krajih med njivsko zemljo in med vrtno zemljo. Dočim je njivska zemlja po vsi svoji vnanjosti še zmeraj prvotne oblike in barve in na videz surova, je vrtna zemlja vse bolj rahla in črna ali temnejše barve. Vidi se, da je pridobila tekom časa z dobrim delom in gnojenjem. Zlasti je dobro gnojenje veliko in največ pripomoglo, da je postala zemlja sčasoma tako temna in rahla. Iz gnoja se je razvila črnica (črna prst), ki je sedaj primešana po celi plasti in ki dela zemljo sedaj bolj rodovitno in delovno. V tej zemlji živijo ogromne množine gliciv — bakterij, ki zemljo na svoj način oživljajo in jo delajo bolj plodovito in godno.

Ako bi bila naša težka zemlja tako udelana in zagnojena kakor je vrtna zemlja, bi danes tudi drugače izgledala. Nekak prehod vidimo na njivah bolj skrbnih in naprednih poljedelcev. Ali vobče je naša težka njivska zemlja le za silo obdelana in za silo gnojena, zato ne ostaja v njej nič črnih gnojilnih snovi (humusa). Rastline ves gnoj sproti porabijo, tako da ne ostaja nobene zaloge. Kjer pa ni odvišnih snovi, tudi zemlja ne more postajati ugodnejših lastnosti in temnejše barve.

Naša naloga pa je, da spravimo težko zemljo do večje rodovitosti in sploh do ugodnejših lastnosti. To bomo dosegli z boljšim gnojenjem, dobrim in skrbnim obdelovanjem, z jesensko praho, z napeljavanjem cestnega blata, z apnenjem, s primešavanjem dobre prsti, ki jo napeljemo iz pripravnih leg in z napeljavanjem laporja, če je blizu. Na vsak način mora no kot napredni poljedelci stremeti za tem, da se taka zemljišča izboljšajo in da se zemlja popravi in da obogati na snoveh, ki jo delajo bolj rahlo in rodovitno. Za tako delo je prav sedanjí jesenski čas prikladen. Skušajmo tudi pri nas izboljšavati rodovitnost težke zemlje, da bo lažja za delo in da bo več pridelka.

VARSTVO KURNIC PRED ZIMSKIM MRAZOM.

Z ozirom na veliko važnost kurjereje po naših krajih, ki nam že sedaj prinaša lepe tisočake v deželo, je potrebno, da ji posvetimo v prihodnje še večjo pažnjo in skrb. Te živali potrebujejo zlasti v zimskem času več pozornosti, če hočemo, da nam bodo več nesle. Ni zadosti, da se ravnamo tudi pri kurah po tem, da «kura pri kljunu nese»

tresti, zakaj takoj je prosil za daljši dopust in obljubil, da se bo lotil zadeve.»

«Žal, da je vsa stvar že nekoliko zastarela...»

«Moj brat je mož na pravem mestu. Noč in dan bo iskal morilca, do konca sveta ga bo preganjal, prav gotovo mu ne uide.»

Nastal je trenuten molk, slovesen trenutek zaupanja in pričakovanja. Rozi je bila prepričana, da prihaja plačnik za zločinsko dejanje, dočim je Martina še vedno nekoliko dvomila, vendar se je potuhnila in molčala.

Pes, privezan na dvorišču, je nenadoma divje zatulil. Prispel je neznanec zagorelega obraza ter je planil k Rozi in Martini.

«Herman!» sta kričnili ter ga pričeli objemati. Vsi trije so bili ginjeni do solz, besede so jim ob nepričakovanem svidenju uhajale na jok.

«Rozi, strašna nezgoda te je zadela!» je Herman pomiloval svojo sestro. «Kdaj bi bil mislil, da ne bom nikoli več videl Metoda in Justine!»

«Zares, grozovita nesreča!» je vzdihnila v njegovem objemu. «Kolikokrat sem si že želela smrti, ob spominu nate pa sem zahrepenela po življenju, prepričana, da boš udeležil moje načrte. Morilcu sem prisegla maščevanje, nimam pa nikogar razen tebe, da bi ga izvedel.»

«Storil bom, kar bo v moji moči», ji je možato obljubil. «Ne bojim se nobene žrtve; igral se bom z ovirami, vse svoje zmožnosti bom posvetil temu opravi in priboril pravici zadoščenju.»

«Zopet sem mirna po dolgem času trpljenja.»

«Danes še ne morem začeti. Moram se temeljito odpočiti, zamisliti in pripraviti.»

«Najprej se moraš pokrepčati.» Žižmarica je povedla brata v stanovanje, kjer ga je pogostila ter mu pojasnila, kako se je zgodil umor.

15.

Človeku je menda prirojeno, da dejanje, storjeno v hipni razburjenosti, pozneje bridko obžaluje. Tudi Mavzar se je kesal, da se je prenegil z odhodom od Gogarice in Olge, po kateri se mu je pričelo tožiti. Mahoma se mu je pristudilo postopanje, saj se je prav zaradi tega zameril teti, zahtevajoči, naj si poišče stalno delo. Takrat se ji je rogala, zdaj pa je hotel izpolniti njeno željo. Dan na dan je stikal okrog podjetij in gospodarjev, a povsod so ga odklonili, češ, da nimajo primerne zaposlitve. Ponekod so ga celo skrivoma opazovali, kakor da mu je nekaj s tajnimi črkami zapisano na obrazu.

Nade, katere je občutil ob prejemu morilčeve odkupnine, so se razpršile za črnimi oblaki. Namesto njih ga je plašila skrb in bojazen s skorajšnjim razkritjem zločina, zakaj vsa varnostna oblastva so bila zaposlena in daleč naokrog so bile nastavljene zanke brezvestnemu zločincu. Samo rahel namig na njegovo osebo — Gogarica naj komu omeni o njegovem brezdolju in spremembi — pa ga bodo prijeli in zaprli.

Skrb in bojazen so mu povečali tudi dvomi v Olgino zvestobo. Ali se mu ni nekoč izognila na poti in bežala, ko jo je hotel do-

hiteti? Povabil jo je na sestanek, pa mu ni sporočila, kaj jo je zadržalo.

Nekega večera jo je pričakal na poti, po kateri je odnašala perilo. Hotel jo je iznenaditi in slišati njeno mišljenje. Kmalu je prihitela z zavojem, kar stresla se je, videča, da mu ne more ubežati.

«Olga, moje hrepenenje po tebi je nepremagljivo. Zakaj si me odklonila?»

«S teto se ne morem vedno prepirati», ga je hladno zavrnila.

«Torej si popustila! Ali sem zaslužil?»

«Ne morem pomagati. Teta me je vzredila; ne smem je zavreči!»

«Zato si pa zavrgla mene. Olga, ako čutiš še iskrico nekdanje ljubezni?»

«Teta bi mi zamerila. Komaj je nekoliko pozabila...»

«Zapusti jo, tudi drugod boš živel!»

«Kam pa naj grem? Saj nimam nikogar na svetu...»

«Jaz sem tukaj, Olgica!»

«Samó tako ne bova mogla živeti...»

«Zgradila si bova dom, raj si bova ustvarila na zemlji.»

«Ali si že našel pošteno delo?» ga je presenetila z nepričakovanim vprašanjem.

«Komur ni za zaslužek, ne potrebuje dela», ji je ponosno odgovoril. «Živela bova brez skrbi in trpljenja...»

«Menda od dediščine, kajneda?»

«Od karkoli. Sredstva so tukaj in drugo te ne briga.»

«A tako!» ji je zaprlo sapo. «Sedaj si mi pokazal, kakšen boš po poroki. Hvala za odkritosrčnost!»

in da ji skrbimo ves čas za zadostno prirano, ampak je treba tudi na to gledati, da se živali tudi sicer dobro počutijo in da imajo zadosti dobre kurnice.

Kokoši potrebujejo v kurnicah varstva pred mrazom. Kokoš prenese zunaj precej mraza, če se giblje, toda ponoči, ko miruje, pa potrebuje primerne toplote, ki ne sme iti pod 5° C. Važno je zaradi tega, da je kurnica dosti zavarovana pred mrazom.

Skrbni gospodarji imajo zaradi ostre zime svoje kurnice napravljene v kakem kotu hleva, seveda od tal in pod stropom, da so kokoši bolj na toplem. To je prav in posnemanja vredno povsod tam, kjer je prilika za napravo takih kurnic ugodna. Sicer pa varujemo kure pred mrazom s tem, da postavljamo kurnice na zavetno stran in da jih zgradimo dosti trdno. Stene kurnice morajo biti toliko močne, da zadržujejo toploto in odvrtačo mraz. Če so lesene, je prav, da imajo dvojno steno, ki se vmes zadela in zatlačijo s peskom ali praško od premoga (leš, brašna). Sicer je pa treba premrzle kurnice dobro opaziti, da so pred mrazom bolj zavarovane. Pravilo bodi, da ima biti kurnica le tako velika, da jo kure same grejejo in da se ne sme toplota ob najhujšem mrazu nikdar tako znižati, da bi voda v kozarcu zmrzavala, če jo postavimo čez noč v kurnico.

Na to stran je pri naših kurnicah zunaj po želji še marsikaj popraviti. Naše kurnice so še pogostoma veliko premrzle in premalo zavarovane pred mrazom. Ponekod so tudi samo iz remeljnov zbite, takor preprosta ograja. Toliko da so živali pod streho. Take kurnice so premrzle in tudi iz drugih ozirov slabe. Zapomnimo si, da se v mrzlih kurnicah živali slabo počutijo in da v takih kurnicah klajo zapravljamo, slineno kakor jo zapravljamo tudi po drugih hlevih, če so za živino premrzli!

Tedenski tržni pregled

ZITO. Položaj na žitnih tržiščih se je poslabšal in so cene deloma popustile, tako na Madžarskem in pri nas v Vojvodini, dočim ljubljanska blagovna borza do 6. t. m. še ni zabeležila posebnih sprememb. V Novem Sadu se je 6. t. m. trgovala baška pšenica po 242-50 do 245 Din, turščica po 252-50 do 255 Din, moka «0» po 350 do 360 Din za 100 kg.

ZIVINA. Doma in v inozemstvu cene brez posebnih sprememb. Samo ceno najboljšim volom so poskočile na Dunaju.

HMELEJ. Kupčija v Savinjski dolini slaba. Le najizbranjejšo blago se plača mestoma po 30 Din za kilogram. Sicer pa se plačuje kilogram od 15 Din dalje.

VINO. Kupčija se ne razvija ugodno v Sloveniji se plačujejo šibka vina po 4 do 5 Din, srednje po 5-50 do 7 Din, boljše izbrana pa 8 do 10 Din za liter.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v valutah:

1 dolar za 56-40 do 56-60 Din.

6. t. m. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799-50 do 802-50 Din;

100 nemških mark za 1355 do 1358 Din;

100 madžarskih pengov za 991-47 do 991-40 Din;

100 italijanskih lir za 237-15 do 299-15 Din;

1 dolar za 56-82 do 57-02 Din;

100 češkoslovaških kron za 168-27 do 169-17 Din;

100 francoskih frankov za 221-50 do 223-50 Din.

Sejmi

10. novembra: Št. Vid pri Litiji, Pucenci, Ponikva (okraj Smarje pri Jelšah).

11. novembra: Moravče pri Kamniku, Poljane, Bučka, Studenec-Ig, Nedelišče, Cankova, Or. a. ž.

12. novembra: Bušča vas, Laško, Smartno pri Litiji, Spodnje Gorje, Podturen (za goved), Opl. nica, Marenberg.

13. novembra: Metlika.

15. novembra: Grahovo, Vransko, Bogojina, Gornja Radgona.

16. novembra: Poljčane.

DOMAČE NOVOSTI

POZIV MAISTROVIM DOBROVOLJCEM.

Podpisani pripravljali odbor pozivlje vse Maistrove sobojevnike za osvobojenje Maribora in naše severne meje na proslavo desetletnice teh dogodkov, ki se bo vršila 1. decembra t. l. v Mariboru.

Vsi, ki se nameravajo udeležiti proslave, se naprošajo, da do 20. t. m. prijavijo svojo udeležbo z dopisnico podpolkovniku v. p. g. Franu Cvirnu v Mariboru, poštni predal 44.

Vsak udeleženec ima na območju ljubljanske železniške direkcije pravico do četrtinske vožnje od svojega bivališča do Maribora in nazaj.

Naše zbirališče bo 1. decembra od 8. do pol 10. ure na dvorišču v višji realki, vhod iz Krekove ulice 1.

Za pripravljali odbor:

Franjo Cvirn, podpolkovnik v p.

*

* **Obletnica smrti ge. Milene Žerjavove.** Te dni je poteklo prvo leto, odkar počiva v preranem

grobu blaga gospa Milena Žerjavova, soproga narodnega poslanca g. dr. Gregorja Žerjava. Odsila je v večnost po enoletnem bolehanju lani v noči od 2. na 3. novembra. Svež je spomin, kako globoko je ta vest 3. novembra presunila najširše plasti našega naroda, ki je v pokojni gospe Mileni spoštoval in cenil eno najodličnejših slovenskih žen. Ogromni žalni spreved v krasnem jesenskem popoldnevu 4. novembra je bil priča splošnega žalovanja. Letos na praznik Vseh svetih je bil grob gospe Milene Žerjavove ves zagrnjen z venci in šopki.

* **Poslanec dr. Grisogono v Ljubljani.** V torek je prispel v Ljubljano narodni poslanec KDK (SDS) dr. Prvislav Grisogono in na prošnjo akejskega odbora akademske KDK predaval v salonu restavracije «Zvezda» o vprašanjih naše zunanje politike. Istega dne je prišel v Ljubljano tudi poslanec dr. Svetislav Popović, ki se je sestal s poslanecema dr. Žerjavom in dr. Kramarjem ter nato prisostvoval skupno s poslancem dr. Grisogonom seji eksekutive SDS za Slovenijo.

Milan je umolknil. Kesal se je, ker je žalil mladenko z nepremišljenim odgovorom, ki mu je zdrsnil z jezika. «Olga, napačno si me razumela», je pripravljaval z mehko besedo. «Saj veš, koliko sem si prihranil!»

«Molči o prihrankih», je zamahnila z roko. «Že davno si jih zapravil.»

«Res sem podedoval, Olga.»

«Dokaži črno na belem, poprej ti ne bom jamem.»

«Vidim, da si naščuvana. Ne misli, da sem denar ukradel!»

Olga je dvomljivo skomignila z rameni. Na obrazu se ji je poznalo premagovanje, da mu ni naravnost povedala svoje mnenje.

«Odgovori, kaj se obotavljaš!» je resno zahteval.

«Čakam, da mi boš ti odgovoril.»

«Vse ti bom povedal, kadar mi obljubiš, da pojdeš od tete. Čim mi boš ustregla, se bova poročila.»

«Nisva še preskrbljena za bodočnost...»

«Odprla bova delavnico. Čistila in likala boš perilo in obleko, jaz ti bom pomagal.»

«Torej z mojimi žulji se hočeš opomagati», mu je oponosila. «Zdaj vem, da ti je pošel denar, zato hitiš z ženitvijo, da bi te redila. Biti pa hočem preskrbljena, ne pa sužnja pod zakonskim jarmom.»

«Olga, ti me nočeš razumeti.»

«Poišči si takšno, ki te bo umela. Midva sva opravila.» To izrekši se je obrnila in odhitela.

Milan se je tako tresel od razburjenja, da ni vedel, kaj početi. Toliko odpornosti ni pri-

čakoval od nežnega bitja; niti sanjalo se mu ni, da bo kdaj okusil grenkobo nezvestobe.

«Maščevanje pravice!» mu je nekaj skrivnostno dihnilo v uho. Prestrašil se je in zmeden dostavil: «Prva kazen za prikrivanje umora — pravica je na pohodu.»

«Morda bi se dalo še popraviti?» je iskal zlosta. «Ako bi padel pred teto na kolena — bi se ponižal in razjokal...»

«Nikdar!» se mu je odprl ponos. «Moško moram nositi, kar sem si naložil.»

«Vrzi od sebe nepošteni denar in beži!» mu je nekaj svetovalo.

«Kam naj bežim?» mu je ugajalo.

«Kamor moreš, samo da izgineš», mu je odgovorilo. «K Gogarici ne smeš, pa tudi v mestu nisi varen. Oblastvo te zasleduje...»

«Prostovoljno bi šel k vojakom...» se mu je ponudila rešitev. «Ne grem sicer iz svojega nagiba, marveč zaradi izpremembe.»

Še tisti dan se je javil najbližjemu vojaškemu oblastvu, ki ga je zdravniško preiskalo in odredilo nastop vojaške službe.

16.

Na prostornem vežbališču zunaj večjega mesta so bili zbrani vojaški novinci s častniki in podčastniki, delili so jih v oddelke in stotnije. Ponosen poveljnik je objezdil dolgo vrsto, vsakega vojaka je pozorno ocenil in odredil, kam naj ga uvrstijo.

Ustavil se je tudi ob Mavzarju, ki je stal kakor sveča in razumno odgovarjal.

«Fant je nadarjen», je omenil mlademu poročniku. «Pokažite mi njegovo spričevalo.»

Desetnik se je sfrumno zasukal, dal mu je vojakovo listino z njegovimi osebnimi podatki.

«Aha, to je tisti Mavzar, zoper katerega je vložena policijska ovadba!» je skrivoma namignil. «Treba ga bo opazovati.»

Čim je poveljnik odjezdil, je poročnik poklical najstrožjega narednika, kateremu je izročil Mavzarja v posebno varstvo. «Zabičite mu, da je zvestoba in vdanost vladarju vojakova prva dolžnost in red najlepša čednost», je naročil z važnim poudarkom. «Fant je v mladostni lahkomišelnosti zašel na stranpot; morda ga je pokvarila slaba družba, v katero je zahajal. Pazite na vsako njegovo kretnjo, pa tudi na njegovo občevanje. Za vsako nepravilnost boste odgovorni!»

«Razumem, gospod poročnik!» je sprejel narednik povelje.

«Predvsem mu preiščite kovčeg ter mi javite izid preiskave. O vsem bo treba poročati sodišču.»

Narednik se je vzravnal in udaril s peto ob peto, z obraza mu je žarel ponos, ker mu je bila zaupana važna zadeva. Že se je pripravljaval, kako bo obdelal plahega novince, zakaj nič mu ni bolj ugajalo kakor trpinčiti ubogega vojaka.

Milan je opazil, da se poročnik in narednik menita o njem, bil pa je toliko oddaljen, da ni mogel vsega razumeti. Ni mu bilo težko uganiti, da gre za odkritje umora, ali pa ga bodo prijeli zaradi ščuvanja delavcev k uporu. Prvo ali drugo je moralo dozoreti.

(Dalje prihodnj.)

* **Sletnica rapalske pogodbe.** Dne 12. t. m. bo minilo osem let, odkar nam je bilo po rapalski pogodbi odvzeto naše Primorje.

* **Še o shodu KDK v Celju.** Lepa udeležba shoda KDK v Celju je pokazala, da se naše vrste vidno jačijo. Posebno iz šentjrdtskih in šentlenartskih vasi je bilo opaziti veliko število naprednjakov, ki so se kljub velikemu terorju in hujskanju s strani klerikalcev udeležili shoda. Ta mogočni shod nadkriljuje v našem okraju vsa dosedanja klerikalna zborovanja, čeprav se ta vedno pričenjajo s sv. mašo in tik cerkev, ker drugače ne morejo dobiti svojih ljudi skupaj. Eden glavnih tukajšnjih voditeljev SLS je sam priznal, da so hoteli klerikalci na vsak način preprečiti zborovanje in da je imel s to zadevo sam g. dr. Korošec precej posla, a si ni upal izdati prepovedi, dobro vedoč, kake posledice bi to imelo. Somišljeniki SDS, odnosno KDK, ostanite zvesti in pridobite vsak najmanj po enega naročnika «Domovine». Prepričani smo, da bo skoro prišel čas temeljitega obračuna z nespособno klerikalno politiko. K. o. SDS Rečica-Sv. Jedert.

* **Slovenci v Julijski Krajini naj bodo le siromaki.** Italijani pišejo po svojem časopisu, da drugorođci v Julijski Krajini ne želijo ničesar drugega kakor mirno delo v okviru obnovljenega italijanskega nacionalnega udejstvovanja. Sloveni in Hrvati v Julijski Krajini naj lepo mirno delajo doma na polju in služijo kot delavci. Ljudsko šolo naj pohajajo, potem pa živijo v popolni odvisnosti od fašizma, ki jim odreja skromno posest in težko delo. Kjer je slab svet, tam naj gara «drugorođec», dobro zemljo si bodo prilastili Italijani. Za hlapec in delavce naj bodo «drugorođci». Srednje in visoke šole pa so le za Italijane. Take so fašistovske sarje.

* **Osnutek proračuna mariborske oblasti za naslednje leto** izkazuje nad 60 milijonov dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Za kritje proračuna ima oblastna skupščina dobiti 11.037.043 dinarjev državne dotacije, 25.570.526 Din bodo znašali dohodki iz oblastne imovine in oblastnih zavodov, 25.315.000 Din bodo dali oblastni davki, doklade, takse in razni drugi dohodki. Oblastni davki in doklade so znašali v letošnjem letu 14.800.462 Din, v letu 1929. pa bodo znašali 10.516.528 Din več. Na novo se bo uvedel oblastni davek na zaposlitev ino-

zemskih delavcev. To davščino bo moral plačati vsakdo, ki zaposluje na ozemlju mariborske oblasti inozemsko delovno moč. Nadalje je v osnutku na novo 20% na oblastna taksa na državne takse. Nove so tudi oblastne doklade za podelitev gostilniških koncesij in 100%ne doklade za časopisne oglase in reklame ter končno 50%ne oblastne doklade na dohodke podjetij, obrti in poklicev. Obetajo se torej nova bremena.

* **Jubilej zveste službe.** Te dni je v Ljubljani obhajal strojevodja g. Andrej Finc 40letnico svojega službovanja na železnici. Slavljence izhaja še iz onih časov početka razvoja naših železnic, ko se je še vozilo z nepokritimi lokomotivami, ter je bilo strojno osebje izpostavljeno strašni kraški burji in drugim hudim uram. Kot ljubljanski rojak je jubilar še danes čil in krepak, prava kranjska korenina, ki mu starost še ni upognila hrbtence. Še na mnoga leta!

* **Smrt ugledne Slovenke v Italiji.** V Gorici je umrla na dan Vseh svetnikov zjutraj gospa Marija Sarđočeva, mati nedavno konfiniranega zobozdravnika dr. Dorčeta Sarđoča iz Trsta. Bila je zavedna Slovenka in vzorna mati, ki je vzgojila vse svoje otroke v narodnem duhu. Bridko prizadetim članom rodbine, s katerimi sočustvuje vsa javnost, naše sožalje!

* **O kraškem vodovodu** pišejo fašisti tako, da bi moralo misliti prebivalstvo, da se bo res izvršilo to ogromno delo v najkrajšem času. Problem zadeva tržaško in goriško pokrajino. Samo dopolnitev in ureditev tekom vojne s strani Avstrije v naglici zgrajenega vodovoda je preračunana na več milijonov. S popravilom se bo začelo v kratkem in občinski načelnik Kompare je na sestanku v Sežani mogel povedati, da bodo imele številne kraške občine že prihodnje poletje dovolj vode vsaj za najnujnejše potrebe.

* **Križev pot ujetnika v Rusiji.** Stefan Pintarič o katerem smo pisali, da se je po dolgih letih vrnil iz Rusije, je bil pred vojno uslužben pri grofu S. aparyu, 15. januarja 1915. je bil vpoklican k voja-

kom ter par mesecev pozneje zajet od Rusov. Vojna je bila medtem minula, o njem pa ni nobene sledi. Sodišče v Murski Soboti je za njega uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega. Nekoga dne pa je dobila žena pisno iz Rusije s prošnjo za nekaj denarja, da bi «mrtvi» mož mogel priti domov. Stefan Pintarič je dobil 25 dolarjev, se oglasil še na našem konzulatu v Varšavi, ki mu je dal podporo 80 Din, se vozil osem dni in osem noči, prespal po nekaj nočnih ur na kolodvorih ter se končno srečno pripeljal domov. Stefan Pintarič pripoveduje o svojem križevem potu med drugim naslednje: «Lepo je bilo in vsega v izobilju smo imeli prav za prav samo v Sibiriji v letih 1915., 1916. in 1917., ko so nas bili tja poslali na poljsko delo. Kmetje so imeli takrat še toliko živil, da so po tri leta mlátili toliko žita, kolikor so ga baš potrebovali za dnevno uporabo. Po razsulu ruske fronte pa so nedisciplinirani vojaki, ki so prišli v masah domov, v prvem navalu prekipavejčega navdušenja nad zadobljeno svobodo napravili na gospodarskih strojih veleposestev neprecenljivo škodo. Niso razbili samo dvorec, prizanesti tudi niso mlatilnicam in drugim poljedelskim strojem. Prišel sem v Kazan k Rdečemu križu in sem ostal pri tem poslu eno leto. Potem so prišli češki legionarji, ki so imeli mesto zasedeno mesec dni. Stroji sem takrat pri Tatarih kože. Vzburila pa se je takrat tudi v meni močna želja, da se vrnem domov. Ker se je nisem mogel otresti, sem se vozil kar tihotapsko proti zapadu. Denarja nisem imel in tako sem potreboval mesece, da sem prišel v Kijev. Nekaj časa sem delal pri mlinarjih, potem pa sem našel delo v spodnji Ukrajini v neki tovarni za makarone. Vedno sem upal, da si bom toliko prihranil, da bom imel za pot domov, pa ni šlo. Štirinajdeset rubljev plače sem imel na mesec. S tem denarjem se ne da živeti ne umreti. 25 rubljev sem dal mesečno za hrano in posteljo. Privatna lastnina je zopet dopuščena, vendar hiša, oziroma posestvo ne sme presegati vrednosti 7000 rubljev. Vina v Ukrajini nisem pil nikoli, ker je predrago. Dobiš ga samo v steklenicah, in to stanje dva do tri rublje. Delavci smo pili vedno le pivo in kvas. Novic nisem mnogo zvedel. Šele leta 1924. sta me dva Slovenca, ki sta potovala skozi mesto, poučila, da je sedaj Murska Soba v Jugoslaviji in ne več pod Madžari. Časopisov si delavci tudi nismo kupovali; le, kadar je bila važnejša stvar, so nas kli-

ZENINI IN NEVESTE

kadar kupujete bala, ogledajte si bogato zalogo vseh vrst manufakturnega, volnenega, svilenega, p'atnenega blaga pri znani tvrdki

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

(Dalje)

Vladimir jih je gledal, temna čuvstva so zavalovala v njem.

«Stojte mirno.» jim je rekel, «sam izpregovorim z uradniki.»

«Govóri z uradniki.» so nanj kričali iz tolpe, posvari prekletnike!»

Vladimir je pristopil k uradnikom. Sabaškin je stal na zunanjih stopnicah v uradni čepici in z rokami v boku gledal sovražno krog sebe. Policijski nadzornik, visok, tolst dedec petdesetih let, rdečega lica in brk je takoj, ko je zagledal bližajočega se Dubrovskega glasno zakričal in poudarjal s hripavim glasom: «Tako Vam še enkrat ponovim, kar sem Vam že rekel! Zaradi sklepa okrožnega sodišča spadate pod Kirilo Petroviča Trojekurova, ki ga tu zastopa g. Sabaškin. Slušajte ga v vsem, kar Vam ukaže, a ve ženske ga ljubite in častite, da Vam bo bolj naklonjen. Pri tej zbadljivi šali se je nadzornik zahototal. Sabaškin in drugi so ga posnemali.

V Vladimiru je vse kipelo od togote. «Blagovolite mi pojasniti, kaj to pomeni!» je vprašal s prisiljeno hladnokrvnostjo veselega nadzornika.

«To znači.» je odgovoril ostroumni uradnik, «da smo prišli vse vknjižiti in predat v last Kirila Petroviča Trojekurova ter ostale povabit, naj zginejo k vragu.»

«Vi bi se morali, bi dejal, najprej obrniti name, namesto na moje kmete in objaviti gospodarju sklep sodišča.»

«Bivši gospodar Andrej Gavrilovič je po božji volji umrl. A ti, kdo si?» je dejal Sabaškin in ga drzno pogledal, «mi vas ne poznamo in nečemo poznati!»

«Vaše blagorodje, to je naš mladi gospod, se je začulo iz množice.

«Kdo si je drznil odpreti usta?» je kriknil policijski nadzornik. Kakšen gospod? Vaš gospod je Kirila Petrovič Trojekurov!» Ali slišite, tepci?»

«Kako da ne, se je odzval isti glas.

«To je upor,» je kriknil nadzornik, «čuj, starosta!»

Starosta je stopil naprej.

«Poišči takoj onega, ki si je drznil ugovarjati, jaz ga ...»

Starosta se je obrnil proti množici in vpraševal, kdo je govoril. Toda vsi so molčali. Naenkrat je nastalo v zadnjih vrstah mrmranje, ki se je spreminilo v močen šum. Nadzornik jih je poskušal s tišjim glasom pomiriti.

«Kaj ga gledate?» so zakričali kmetje, «otroci, zgrabite ga!»

Množica se je zamajala. Sabaškin in člani komisije so hitro izginili na dvorišče in zaprli vrata za seboj.

«Otroci, zgrabite jih!» je zavpil isti glas in tolpa se je pognala naprej.

«Stojte!» je kriknil Dubrovski. «Bédaki, kaj delate? Pogubite sebe in mene. Domov pojdite in pustite, da sam storim potrebno. Ne bojte se, gospodar car je milostljiv. Niega bom prosil, on nas ne bo zapustil. Vsi smo

njegovi otroci. A kako naj nam pomaga, če se uprete kakor razbojniki.»

Besede mladega Dubrovskega, njegov zvonki glas in ukazovalni pogled so napravili zaželeni vtis. Narod se je pomiril in razšel, dvor se je izpraznil, uradniki so zasedli hišo. Vladimir je šel žalostno na krilo hiše. Sabaškin je odprl duri in se globoko priklanjajoč zahvalil za dobrotljivo posredovanje.

Vladimir ga je prezirljivo poslušal in ni ničesar odgovoril. «Mi smo sklenili z Vašim dovoljenjem tu prenočiti,» je nadaljeval pri sednik, «ker je že tema, bi nas mogli vaši kmetje napasti. Bodite tako prijazni in ukazite, naj nam posteljejo v obednici. Ko se bo začelo svitati, se bomo odpravili domov.»

«Napravite, kar hočete,» je suho odgovoril Dubrovski, «jaz nisem več tu gospodar.»

Pri teh besedah je odšel v sobo svojega očeta in zaprl za sabo vrata.

VI. poglavje.

«Tako se je vse končalo!» je rekel Vladimir, «še zjutraj sem imel kos zemlje in kosček kruha, jutri pa moram zapustiti dom, kjer sem se rodil. Moj oče in zemlja, kjer počiva, bosta last zagrizenega človeka, povzročitelja njegove smrti ter mojega uboštva.» Vladimir je stisnil zobe in pogled mu je obvisel na portreju njegove matere. Portretist jo je predstavljal v jutranji beli obleki z rožo v laseh. «Ta portret bo last sovražnika mojega rodu,» se je spomnil Vladimir, «vržen bo z zlomljenimi stoli med staro šaro, ali bo pa obešen v predsobo kot predmet zasmeha in zaničevanja pikerjev, a v njeni spalnici,

Žrebanje v V. (milijonskem) razredu

državne razredne loterije se prične 10. t. m. Do tja morajo biti vse srečke obnovljene, sicer je pravica igranja nanje izgubljena. Žrebanje bo trajalo ves mesec. V «Domovini» bomo redno obveščali naše igralce o izžrebanih srečkah. Kdor bo zapazil, da je njegova srečka izžrebana za mal dobitke, naj nam srečko takoj vrne, da mu moremo poslati novo, še neizžrebano srečko, s katero more nadaljevati igranje na visoke dobitke.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z v Ljubljani, Sv. Petra o. 19

cali na sestanek in tam so jo nam sporočili. V komunistični stranki organiziranim delavcem se godi bolje kakor drugim, toda so za vsak najmanjši prestopok zelo kaznovani, mnogokrat celo s smrtjo. Rdeča armada je dobro oblečena, prostovoljcev pa ne sprejemajo, ker jih imajo preveč. Židje imajo velik vpliv in za žaljivko «prekleti jud» dobiš mesec dni zapora. Poroka in razporoka sta kaj lahki zadevi.

***Ustanovitev živinorejskega odbora za sodni okraj Metlika.** Živinozdravniku g. Fuxu, metliškemu domačinu, je po dolgotrajnemu prizadevanju uspelo ustanoviti živinorejski odbor za sodni okraj Metlika. Novi odbor si je nadel nalogo, da zboljša v okraju živinorejo s poučnimi predavanji, preskrbitvijo dobrih plemenjakov, prirejanjem razstav, povečanjem produkcije krme, prostovoljnimi in medsebojnimi zavarovanjem živine proti nezgodam.

***Živinorejsko zborovanje za ptujski okraj** se bo vršilo v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri v Ptuj v prostorih M. Brenčiča. Vabljeni so vsi župani občin, župni načelniki in namestniki ter znani živinorejci, ker se bo sklepalo o razdelitvi pasme goveje živine in določitvi novih žup.

***Dravska mitnica v Ptuj**, ki je obstojala skoraj 100 let ter ovirala promet, se je po sklepu okrajnega zastopa Ptuj 31. oktobra ukinila. Prebivalstvo je zelo zadovoljno, da se je ta ovira odstranila.

***Odpuščen je iz službe g. Viljem Sviligoj**, dolgoletni občinski tajnik v Dobrovem v Brdih v Julijski Krajini. Na njegovo mesto pride Italijan.

***Ne pozabite naročiti se na šaljivi 14dnevnik «Skovir»**, ki izhaja v Ljubljani in stane le 15 Din

za četrt leta! Opozarjamo na napet detektivski roman «Skovirja».

***Kap je zadela v Mariboru** te dni g. Jurija Črgula. Poklicani zdravnik ni mogel več pomagati. Pokojnik zapuša ženo in štiri dorasle otroke. Blag mu spomin, žaljujočim naše sožalje.

Listnica

***Strašna nesreča** se je pripetila v Novelem pri Temnici. Na dvorišču Rogeljeve hiše so pripravljali cevi za ograjo pri hodniku. Ena cev je bila zamazana z neko rjavo maščobo. Hoteli so jo izčistiti in v to svrhu so jo ogrevali na ognju. Sledil je strašen pok in obležali so na tleh gospodar Rogelja, kovač Durcik in njegov vajenec Stepančič. Prva dva sta bila takoj mrtva, vajenec je umrl v groški bolnici.

***Neznana utopljenka.** V Bukvici pri Ptujju so potegnili iz Drave truplo neznane, 25 do 30 let stare ženske, ki je imela modro obleko, svetle nogavice in nizke črne čevlje. Truplo je gotovo ležalo že nekaj mesecev v vodi. Ne ve se, ali je utopljenka žrtev Drave, ali si je s samomorom končala življenje.

***Železniška nezgoda v Murski Soboti.** Ko je te dni zjutraj vlak komaj zavozil s postaje Murska Sobota ven, so začutili potniki, njih 60 po številu. Čudno in sumljivo guganje. Iztiril se je prvi vagon. Že je postajal položaj nevaren, ko je k sreči tuji vlakovodja opazil nevarnost in zavrl vlak. Ogled je dognal, da je bila kretnica napačno postavljena. Ker je bil stroj zadaj, vlakovodja tega ni takoj opazil in je porinil že iztirjeni vagon še kakih osemdeset metrov naprej. Do usodepolne katastrofe, ki bi gotovo zahtevala tudi nekaj človeških žrtev, ni prišlo samo zato, ker vozi prekmurski vlak z najmanjšo brzino in ker je teren pred po-

stajo popolnoma raven. Po enournem prizadevanju se je posrečilo spraviti stvar toliko v red, da so ljudje lahko nadaljevali vožnjo.

***Po krivici v zaporu** Znanih požigov na Primorskem, zlati požiga šole Lege nazionale na Proseku so bili osumljeni učitelj v Vipavi Martelanc, bivši železniški uradnik iz Zgonika Gruden, in učitelj v Trstu Cibic. Po 60 dneh trpljenja so bili končno izpuščeni iz zaporov pod pogojem, da ne smejo iz obsežja občin, v katerih bivajo, brez posebnega dovoljenja oblastev. Če bi hotel na primer Gruden iz Zgonika v Trst, bi moral prositi za to dovoljenje pri policijski direkciji. V zaporu v Trstu so bili imenovani v političnem oddelku. V celici sta bila skupaj Gruden in Martelanc, Cibic je bil drugod. Celica je dolga 4 m in široka 2.10, visoka 3 m: oba skupaj sta imela 30 m³ zraka. Na kvesturi so vse tri alikali, 16 podpisov je bilo treba in napraviti 40 prstnih odtisov. Policijski komisar jih je sirovo oštel, nato pa so bili puščeni na svobodo.

***Granata je raznesla** 23letnega Josipa Valentinčiča, ki je brskal po starem vojaškem materialu blizu Pevme v Julijski Krajini. Z nabiranjem takih nevarnih reči si je služil siromak svoj vsakdanji kruh!

***Ponesrečen otrok.** V St. Janžu na Dravskem polju se je ponesrečil 7letni posestnikov sin Ivan Fraz. Ko se je vračal iz šole, je skakal preko grobov vaškega pokopališča in pri tem tako nesrečno padel na nagrobni spomenik, da si je zlomil levo nogo.

***Razprava radi napada na župnika Peršiča z Vrha** se je vršila te dni v Buzetu. Župnik Peršič je bil s kmeti v sporu zaradi bire in 22. avgusta zvečer sta ga dva kmeta napadla. Pozvana sta bila pred sodnike Jakob Grbac in Fran Škulc. Zaradi pomanjkanja dokazov sta bila oba oproščena.

***Malo čudno posredovanje reškega škofa.** Reški škof Saina je goreč fašist, ki je vedno na uslugo fašističnim funkcionarjem. Nedavno zvečer je reški trgovec Derenčin v veži svoje hiše zadel na orožniškega maršala Lecceja v objemu z neko žensko. Drugi dan je bil Derenčin pozvan na kvesturo, kjer ga je Lecce surovo napadel in težko ranil. Derenčina je bil drugi dan po napadu posetil škof Saina in mu prigovarjal, naj ne vložiti tožbe in naj odusti Lecceja kot dobremu fašistu in dobremu sinu krščanske cerkve.

v sobi, kjer je umrl oče, se bo naselil upravitelj ali pa jo bo preuredil za harem. Ne, ne, nesrečna hiša, iz katere me je prepodil, ne sme biti njegova» Vladimir je škrtal z zobmi, strašne misli so mu divljale v glavi. Na ušesa so mu udarjali glasovi uradnikov, ki so po svoje gospodovali, zahtevali to in ono ter ga motili v njegovem žalostnem premišljevanju. Naposled je vse utihnilo.

Vladimir je odprl predal, da bi uredil papirje umrlega. Papirji so obstojali večinoma iz računov in trgovinskih pisem. Raztrgal jih je, ne da bi jih prebral. Med njimi mu je prišel v roke zavitek z nadpisom: «Pisma moje žene». Vladimir jih je razvezal z menjaščimi se občutki: bila so pisana za časa turškega pohoda in naslovljena iz Kistenevke v fronto. Opisovala mu je svoje življenje na deželi, gospodarske opravke, nežno jadikovala nad njegovo odsotnostjo ter ga vabila domov v objem svojih ljubih dragih. V enem izmed njih je priznala, da jo muči nemir zaradi zdravja malega Vladka, v drugem se je radovala nad njegovo zgodnjo sposobnostjo in mu prerokovala srečno in slajno bodočnost. Vladimir se je zamaknil v branje in pozabil vse na svetu; ko je poglobil dušo v svet družinske sreče, ni opazil, kako je prešel čas. Stenska ura je udarila enaist. Vladimir je vtaknil pisma v žep, vzel svečo in odšel iz kabineta.

V dvorani so uradniki spali po tleh. Na mizi so stali prazni kozarci in povsod se je širil močan duh po rumu. Vladimir je šel s studom mimo njih v predsobo. Bilo je temno v nji, toda nekdo se je, videč luč, skril v kot.

Ko se mu je bližal s svečo, je Vladimir spoznal kovača Arhipa.

«Zakaj si tu?» ga je začudeno vprašal.

«Hotel sem, prišel sem poročat, če je vse doma», se je izgovarjal Arhip v zadregi.

«Zakaj imaš kladivo s seboj?»

«Kladivo? Zakaj? Ali naj brez njega homid ponoči? Vidiš, ti uradniki, ki so taki pretepači in zato, glej...»

«Ti si pijan, vrzi proč kladivo in se prepni!»

«Jaz pijan, batjuška Andrejevič? Bog mi je priča, da niso čutila niti kaplje moja usta, niti na misel mi ne pride vino. Ali ni to nezaslišano, da nam ti pisarji hočejo vladati! Ti pisarji gonijo naše gospodarje iz lastnega dvora. Kako hropejo ti hudiči, vse bi z enim udarcem... in potem z njimi v vodo.»

Dubrovski je nagubano čelo. «Poslušaj, Arhip!» je rekel in premolknil, «pusti svoje načrte! Ti niso krivi, ker delajo na povelje. Prižgi svetiljko in pojdi z mano!»

Arhip je vzel iz gospodarjeve roke svečo, poiskal za pečjo svetiljko in jo prižgal, na kar sta odšla oba po zunanjih stopnicah. Po plošči iz litega železa je tolkel čuvaj, psi so zalajali.

«Kdo danes straži?» vpraša Dubrovski.

«Midve, batjuška», se je odzval tenki glas.

«Pojdita domov», je rekel Dubrovski, «ne potrebujemo vaju!»

«Prost večer», je zagodel Arhip.

«Hvala ti, naš krušni oče», sta odgovorili ženski in se odpravili domov.

Dubrovski je šel dalje. Nasproti sta mu prišla dva človeka in ga klicala. Spoznal je glas Antona in Griše.

«Zakaj ne spita?» in je vprašal.

«Ni nama za spanje», je odgovoril Anton. «Kaj smo doživeli! Kdo bi si bil mislil!»

«Tišje», ga je prekinil Dubrovski. «kje je Jegorovna?»

«V gospodarskem poslopiju, v svoji strešni sobici», je odgovoril Griša.

«Pojdi, privedi jo sem in vse ljudi, kar jih je v hiši, da ne ostane v njej niti živa duša razen uradnikov, a ti Anton zaprezi telego!»

Griša je odšel in čez minuto se je javil s svojo materjo. Starka se to noč ni slekla. Razen uradnikov ni nihče zatislil oči.

«Ali ste vsi tu?» je vprašal Dubrovski. «Ali ni nihče ostal v hiši?»

«Nihče razen pisarjev», je odgovoril Griša.

«Dajte sem sena ali slame», je nadaljeval Dubrovski.

Ljudje so pohiteli v konjski hlev in se vračali s snopi sena.

«Položite ga pod stopnice! Tako, otroci, ogenj!»

Arhip je odprl svetiljko in Dubrovski je prižgal trsko.

«Stoj!» je zabranil Arhipu. «Zdi se mi, da sem v naglici pozabil zapreti vrata v predsobo. Pojdi hitro in jih zapri!»

Arhip je pohitel v hišo; vrata so bila odprta. Arhip jih je s ključem zaklenil.

Dalje prih.

* **Neznan obešenec.** Na skednju posestnika Rezmara v Javorju pri Črni so našli pred nekaj dnevi obešenega neznanega, okrog 60 let starega sivclasega moškega s koničasto brado. Obešenec je imel na sebi sivo avstrijsko vojaško bluzo, belo platneno srajco in dolge cajgaste hlače.

* **Kravava družinska žaloigra.** V Vodmatu pri Ljubljani se je odigral pod vplivom alkohola žalosten dogodek. Sin nekega mesarja in posestnika je prišel domov precej vinjen in nataknen. Nekaj časa se je še zadrževal zunaj domače gostilne, nato pa je stopil v kuhinjo, kjer je naletel na svojo mačeho in takoj načel prepir. Začele so padati ceste besede in sledili so očitki z obeh strani. V divji jezi je fant planil na mačeho ter jo z vso silo udaril s pestjo po glavi, da se je nesrečna žena zgrudila na tla. A še na tleh ležečo je obdeloval s pestmi. Na njen krik je prihitel v kuhinjo oče, star 62 let, ki je pograbil sina za rame ter ga potegnil proč od svoje žene. Sin je tedaj pograbil na kuhinjski mizi velik nož ter se zagnal proti očetu. Sunil ga je dvakrat v zapetje ter mu prizadejal dve globoki rani. V silobranu je oče popadel kuhinjsko sekačo. Ko sta oba mahala drug proti drugemu, se je posrečilo očetu, da je sina nekrajkrat odbil s prosto roko. Ker pa fant vseeno ni odnehal, je oče uporabil silo ter udaril sina večkrat s sekačo po glavi. Prizadejal mu je tri globoke rane vrh glave ter na obrazu. Ves v krvi se je sin zgrudil na tla. V hiši je bilo seveda vse pokoneu. Nastalo je vpitje ter je nekdo hitel obvestiti policijo. V gostilno se je takoj odpravil policijski nadzornik. Našel je ranjenega fanta, ki pa tudi po usodnih udarcih ni nehal groziti. Nezavestnega so z vozom rešilne postaje prepeljali v splošno bolnico. Prepir v družini je nastal zaradi nesporazuma glede dediščine. Občutno poškodovanemu fantu so v bolnici izčistili rane ter izvršili potrebno operacijo. Njegovo stanje je precej kritično.

* **Vlom v Gornjem Gradišču.** V Gornjem Gradišču pri Toplicah je bilo nedavno vlomljeno v hišo posestnika Antona Bukovca. Ukradenih mu je bilo 300 cigaret, denarnica z malo vsoto in 9 avstrijskih srebrnih kron. Kakor se je dognalo, sta izvršila tatvino dva delavca, ki sta brezuspešno iskala dela v Windischgrätzovi tovarni pri Ceremošnjicah. Oba sta se pripeljala z večernim vlakom v Novo mesto, kjer ju je kot sumljiva postopača aretiriral crožniški podnadrednik Gregorinič. Po kratkem zaslišanju sta oba zlikovca, od katerih je eden doma iz Zgornjega Maharovca, drugi pa z Vrha občina Št. Jernej, priznala vlom v Gornjem Gradišču.

* **Roparski poskus.** Te dni, ko se je že stemnilo, je gospo Angelo Sernečevu, učiteljico pri Sv. Antonu v Slov. Goricah, ko je šla ob robu novega mestnega parka v Mariboru, napadel neki mlajši moški ter ji skušal iztrgati iz rok ročno torbico, v kateri je bil tudi denar. Ko je napadena gospa klicala na pomoč, je napadalec zbežal v park.

* **Svojo bivšo ženo je okradel.** V stanovanje Alojzije Zajčeve v Celju je prišel v njeni odsotnosti njen bivši mož Ivan, brezposelni hlapec, prebrskal vse omare ter kovčege in odnesel štiri bankovce po 100 dinarjev.

* **Mlada začela.** Zaposelnica Jera Jančarjeva iz Breznice je pripeljala te dni na ljubljanski trg kostanj in doživela bridko razočaranje. Kmalu je pristopila k njej neznanca, približno 14 let stara deklica, ki je kupila pet litrov kostanja po 2 Din liter. Deklica ji je plačala z desetakom in nato hitro izginila. Jančarjeva je denar že hotela vtakniti v žep. Ko pa ga je obrnila, je opazila, da drži v roki namesto kovača navaden reklamni listek, ki jih je svojčas izdalo neko mariborsko društvo. Osleparjena prodajalka kostanja je drgnila velik vrišč in pričela zasledovati malo navahanko, vendar je ni več izsledila, ker jo je deklica hitro odkurilo s trga.

* **Neznan zločinec v policijskem zaporu v Ljubljani.** V zaporih ljubljanske policije se nahaja mlad črnolas fant. Morda je Srb, mogoče pa tudi Madžar. Navaja, da je Milan Ratković, po poklicu mehanik. Aretiran je bil nekje pri glavnem kolodvoru zaradi splošnega suma. Pri njem so takrat

Dr. F. Kolterer

zdravilški zdravnik, ordinira tudi v zimskem času v Rogaški Slatini (Ljubljanski dom).

Ordinacije in pregledi na röntgenove žarke (pregledi na elektriko) dnevno od 9. do 12. ure razen ob nedeljah in praznikih. 281

našli več raznih dragocenosti, o katerih se je domnevalo, da izhajajo iz raznih vlomov v Parizu. Policija tudi še danes upravičeno sumi, da je bil Ratković aktiven član proslule Djoričeve vlomilske tolpe, ki je bila pred aretacijo pravcati strah Pariza. Ugotovljeno je, da je bil Ratković res več mesecev v Parizu in da se je sploh mnogo potikal po svetu. Kdo in kaj pa je prav za prav Ratković, policija še do sedaj ni zamogla ugotoviti. Ratković je navedel sprva, da je rodom iz Coka v Banatu, pozneje pa je zopet navedel, da je posestnik v Segedinu. Ker je policija že tedaj uvidela, da ima oprayka z izredno predrznim in pretkanim lopotom, se je obrnila, da dožene njegovo pravo identiteto, na razna domača in inozemska oblastva. Priložila je tudi njegovo sliko, vendar ni dobila zadovoljivih odgovorov. Odposlali so v Zagreb, Beograd, v neka mesta v Nemčiji ter v Pariz tudi olistiske njegovih prstov. Na podlagi teh odtiskov je bil Ratković res razkrinkan kot velik grošnik, vendar še vedno ni jasno, kakšno je njegovo pravo ime in odkod njegov rod. Iz Zagreba je policija prejela poročilo, da se je tat in vlomilec Ratković zadrževal na Hrvatskem že pomladi 1924. ter nastopal kot I. 1903. v Čoki rojeni Jović. V Zagrebu so ga še do sedaj zasledovali zaradi hotelstva sleparstva. Tudi v Beogradu je bila z njim fantom zaradi raznih vlomov v blagajne izdana tiralica. V Beogradu je živel Ratković pod imenom Sava Jankov. Pod istim imenom se je zadrževal pred leti dalje časa tudi v Pančevu ter ga zasleduje tudi odtodno sodišče zaradi tatvin. Poleg tega ima Ratković na vesti uboj dveh zakoncev, ki ju je ubil ob priliki nekega napada v družbi svojih pajdašev v malem selu nekje v Srbiji. Ljubljanska policija čaka sedaj še poročil iz inozemstva, nakar bo Ratković izročen sodišču v Beogradu. Fant s svojo kosmato vestjo je v zaporu včasih ves divji. Pripeti se, da razgraja tolika časa, da se popolnoma onemogel zgrudi na tla. Ima pa zopet svoje dneve, ko je popolnoma miren in resignirano čepi v kotu celice.

* **Aretiran zaradi suma požiga.** Ljubljanska policija je prišla iz Križevcev na Hrvatskem brzojavko, da se skriva v Ljubljani Alojzij Mesarič, doma iz Ormoža, ki ima na vesti več požigov v križevskem okraju. Organ ljubljanske policije so se začeli takoj zanimati za nevarnega liča in že po nekaj urah je bil Mesarič prijel na Miklošičevi cesti, kjer je bil zaposlen kot delavec na novi stavbi Vzemne zavarovalnice.

* **Velika tatvina v vlakcu.** V torek se je posrečila neznanemu žeparju v osebnem vlakcu na celjskem kolodvoru precejšnja tatvina. Trgovec Anton Verbole iz Izlake pri Zagorju je bil po hmeljski kupčiji v Zalcu, od koder se je vračal z vlakom, ki pripelje v Celje ob 11. dopoldne. Na celjskem kolodvoru je kupil v trafiki nekaj cigaret in stopil nato v osebni vlak proti Zidanemu mostu. Svojo suknjo, v kateri je imel denarnico, je obesil v vagonu, pri čemer se mu je raztrgal ovoj s hmeljskimi vzorci. Pobrjal je te vzorce v papir in jih zanesel v kot vagona. Pri pobiranju mu je pomagal neki 16 do 18 let star mladenič srednje postave, bledega obraza in oblečen v sivo obleko. Ko se je trgovec vrnil v oddelek, si je hotel prižgati cigareto, katero je imel v žepu

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko pripravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 30 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC sinova, Ljubljana
Židovska ulica št. 1. 265

Modra

je nekdanje slovelo v Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona vidna gospodinja modra, ki izkoristi 7 prednosti, ki jih

Schich
Terpentin
Milo

suknje. Opazil je, da so njegove arete zginile in ko je pretipaval žepo dalje, uvidel, da mu je nekdo ukradel tudi denar, kateri je imel 10.000 Din. Mladenica, ki mu je pomagal pri pobiranju hmeljskih vzorcev, ni bilo več v vagonu. Verbole je skočil takoj iz še stoječega vlaka in naznanil tatvino postajenačelniku. Zasledovanje tatiča je v teku.

* **Dva vlomilca.** Mesarski vajenec Vinko Golobar, ki mu zdaj oblastva preiskujejo obisti, je znan po svojih tatvinskih podjetjih tudi v sveto-kriški okolici. Vlomil je nedavno v hišo Frančiške Femčeve, posestnice na Vinem vrhu pri Preski v občini Gradišče. Fant je preiskal takrat vso hišo, v omari med perili pa je naletel na denar in na hišne dragocenosti. Golobarja so videli kmalu nato pohajati obrog Poljan. Ko se je posestnik Zupančič vračal domov, je srečal mladega sumljivca. Prišedši v hišo je zapazil, da mu je zmanjkalo ves denar in perivo, ki je bilo pripravljeno za birmo. V poljanjski okolici se je izdajal dolgoprsti pohajalec z inozemskega prekupeca, ki pa ni nič kupoval, ampak se samo jemal, kar mu je prišlo pod roke. — Po domače prihajajo na dan tudi grehi Rudolfa Pajca, Golobarjevega pajdaša. Rataj je izrabil njegovo dedeljo, ko se bili kmetje iz Glavnice pri njej in temeljito preiskal Povšetovo hišo. Ježelj Povsetovi je bil takrat odnešen ves denar, ki ga je zapravil v veseli družbi v Dolškem pri Ljubljani. Rataj je bil rojen v Reklinghausenu v Nemčiji, pristojen pa v Št. Peter na Dolenjskem. Vse ugotovitve orožnikov so bile sporočene policijski direkciji v Zagrebu, ki zaslišuje povšetovca zaradi suma udeležbe pri umoru povšetovca Škerjanca.

* **Še ni dobro zapustil kaznilnico, pa že zopet krađe.** Miroslav Pibrovec, rojen v Spodnji Šiški, črkoslakar po poklicu, je bil nedavno izpuščen iz kaznilnice v Stari Gradišči. Na povratku v Slovenijo je v Sisku stopil iz vlaka na žganje. Ker je vlak že odhajal, ko se je vrnil, je skočil v vagon I. razreda. Iz kupeja je neki gospod gledal skozi okno, drugih potnikov v njem ni bilo. Zato je Pibrovec porabil priliko, vzel neopaženo ročni kovčeg in šel z njim v III. razred. Ko je v Zagrebu zopet izstopil, ga je aretiral stražnik, ker je bil okradeni potnik nazaj v tatvino. Namesto domov se je Pibrovec moral vrniti v kaznilnico.

* **Rešitev za gospodinjstvo Radion.** Pranje perila ji ne vzame preveč časa, ima torej priliko, da se briga za ostala hišna opravila. Z Radionom se nudi vsakomur sredstvo za pranje, s katerim se perje brez vsakega truda in s katerim se perilo ne poškoduje.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O POSTANKU IN RAZVOJU ŽIVLJENJA. — OKAMENICE. — DARWINOVA RAZVOJNA PODMENA.

Glavni znak vsega, kar živi in biva v naravi, je gibanje, spreminjanje in razvoj. Spreminja in razvija se rastlina, ki jo vsadiš v zemljo; pravimo, da raste. Spreminja in razvija se človek: rodi se, raste in se izpopolnjuje, začne propadati in slednjič umre. Celotna trda skorja naše zemlje: gore, doline in morja niso stalni, temveč so podvrženi stalnemu zakonu, ki jim velevala, da se spreminjajo.

Velezanimivo je vprašanje, kako se vrši to spreminjanje v živalstvu in rastlinstvu in slednjič tudi v človeškem rodu. Težko, morda celo nemogoče je odgovoriti na vprašanje, kako in kdaj se je začelo prvo življenje na naši zemlji.

Med naravoslovnimi panogami je ena najpomembnejših zemljepisje ali s tujo besedo geologija. Ta znanost nam razlaga postanek zemlje, dalje postanek trde skorje na zemeljski obli, nastanek gora, dolin in morij. V tisočih in milijonih let je nastala trda skorja, ki odeva žarečo osredje zemeljske obale. V plasteh te skorje so shranjene okamenele pričbe življenja v sivi davniini. To so okamenine ali okamenice, ki so okameneli ostanki nekdanjih rastlin in živali. Apnenec, ki je glavna sestavina naših gorskih velikanih, ni nič drugega kakor tvorba, nastala iz lupin ali luščic neznanih morskimi živalic. Te okamenice so nam edina pričba življenja, ki se je snovalo v nedogledni davniini. Posebna prirodoslovna stroka se bavi s temi starinami. Imenujemo jo okameninoslovje (z učeno besedo paleontologija).

V najstarejših plasteh zemeljske trdnine ne najdemo nikakih okamenin, iz česar bi smeli sklepati, da takrat na zemlji še ni bilo življenja. V nekoliko mlajših plasteh se že pojavijo prvi sledovi najenostavnejših rastlin in živali, se v gorenjih plasteh množe in približujejo oblikam današnjega rastlinstva in živalstva. Šele v najmlajših tvorbah se pojavijo pričbe v nastopu človeškega rodu.

Danes so živalske in rastlinske vrste brezštevne. Brez prestanka se naravoslovi trudijo, kako bi razložili postanek tolike raznovrstnosti v živstvu. Bili so učenjaki, ki so zagovarjali tako zvano stalnostno naziranje. Po mnenju teh mož bi bile vse živalske in rastlinske vrste stalne in iste že od početka.

Največ pa priznavajo naravoslovcji razvojno (evolucijsko ali descendenčno) naziranje o postanku mnogolikosti v živalstvu in rastlinstvu. Po tem naziranju so se vse sorodne vrste razvile iz ene same. Tako so se vse današnje mnogostevilne pasje vrste, h katerim spadajo tudi lisica, volk, šakal itd. razvile iz ene same vrste, ki je nosila v kali znake, ki so se v današnjih plemenih razvili in izpopolnili. Ta prvotna pasja vrsta se je zopet razvila iz prejšnje vrste itd. Po tej poti bi prišli do neke pravrste, ki je pramati vsemu živalstvu.

Prvi mož, ki je jasno izrazil ta nauk, je bil Francoz Jean Lamarck (reci: Žan Lamark!). Učil je, da so se živali razvile iz preprostejših oblik v popolnejše. Odločilna v razvoju živalstva je bila raba organov. Oni organi, ki jih je žival rabila, so se krepili in razvijali, oni pa, ki so bili manj rabljeni, so polagoma izginiti.

Lamarckovega dela sodobni učenjaki niso skoro nič upoštevali.

Pol stoletja za Lamarckom je nastopil Charles Darwin (Šarlz Darwin). Svojo razvojno teorijo je razložil jasno in preprosto ter si mahoma pridobil priznanje skoraj vsega učenega sveta. Ker se živali iste vrste med seboj razlikujejo, prenašajo te razlike tudi na potomstvo. V nadaljnjih potomcih so te razlike vedno večje; iz majhnih razlik nastanejo vedno večje, tako da se sčasoma pojavijo popolnoma nove vrste. Glavni činitelj teh izprememb je po Darwinu boj za obstanek. Ta boj se kaže v živalstvu v bojih živali med seboj za plen, v rastlinstvu na primer v tem, da

ta rastlina preraste drugo in jo pod seboj zamori. Oni udje, ki dobro služijo živalim v tem boju, se krepko razvijajo do čim večje popolnosti. Naravno je, da živali, ki se niso dovolj razvile v tem pravcu, v boju za obstanek omagajo in izginejo. Tako nastanejo pri živalih v boju za obstanek novi znaki in z njimi nove vrste živali. Tako je na primer ptičja vrsta nastala na ta način, da se je neki živalski vrsti perot vedno bolj razvijala in krepila, tako da je postala slednjič žival sposobna, leteti po zraku.

Tako se je vršil smotren izbor. Kar je bilo življenju primerno in koristno, je ostalo in se izpopolnilo, vse drugo pa je poginilo.

O STAROSTI, KI JO DOČAKAJO RASTLINE, ŽIVALI IN ČLOVEK, TER O ČINITELJIH, KI VPLIVAJO UGODNO ALI KVARNO NA DOLGOŽIVOST.

Na tem mestu smo že govorili o tem, kako je nastalo na naši zemlji življenje, dalje, kako se je izpopolnjevalo, množilo in mnogoterilo.

Kot poglavitno lastnost vsakega življenja smo označili izpreminjanje. Dodajmo še, da ima vsako življenje svoj začetek in konec: smrt v tej ali oni obliki je torej sojena vsakemu živemu bitju; življenje usahne pri vsaki rastlini, vsaki živali in pri človeku.

Življenska doba je pri različnih živih bitjih jako različna. Že v rastlinstvu samem so v tem oziru ogromne razlike. Tako poznamo rastline, ki žive le nekaj dni, tednov ali mesecev, druge pa žive leta, da stoletja in celo tisočletja. So drevesa, ki jim cenijo starost na nekaj tisočletij. V Mehiki rastejo ciprese, stare po dva do tri tisoč let.

Prav toliko različnost v starosti opazujemo tudi pri živalih. Imamo živali, ki žive le en dan; sem spadajo muhe-enodnevnice. Na drugi strani pa imamo ribe, ki dosežejo starost sto let in še več. Sploh je dolgoživost pri nižjih vretenčarjih prav pogosta. Krap živi 150 let, ščuka do 267 let, tudi krokodili po več sto let, želve doživljajo 150 do 175 let.

Kaj pa druge višje razvite živali? Ptice dožive navadno jako visoko starost: krogarji, labudi, gosi, race in sove sto let, jastreb do 118, orl 104, sokol 162 let. Druge ptice ućakajo dosti manjšo starost.

Poglejmo, koliko starost doćakajo sesavci! Izmed teh je znan kot dolgoživ slon, ki ućaka v prostosti 80 do 150 let, ućet pa 20 do 25 let. Konj se postara na 15 do 30 let, izjemoma tudi 50 let, tako tudi govedo. Za veliko živali seveda ne vemo, koliko časa žive, ker je to jako težko, večkrat nemogoče določiti.

Jako različno starost doćaka tudi človek. Tako so družine, čijih člani doćakajo po vrsti jako visoko starost. Iz tega sklepamo, da se dolgoživost podeduje.

Svetopisemske starosti ljudje sicer danes ne doćakajo, vendar so ugovorjeni starci in starke s 150, celo 185 leti, dasi smatramo 100 let že za izredno starost. Gotovo je, da se nahaja med narodi, ki žive preprosto življenje v naravi, veliko več starcev in stark kakor po mestih, kjer razni neugodni činitelji krajšajo človeku življenje.

Ko smo tako dobili vsaj površen pregled dolgoživosti v rastlinstvu, živalstvu in pri človeku, bomo skušali nekoliko razmotrivati o činiteljih, ki pospešujejo dolgoživost. Prvo vprašanje, ki se nam vsiljuje, je, zakaj je starost pri raznih živalih jako različna. Poskušajmo pretehtati nekatere činitelje, ki bi utegnili vplivati na dolgotrajnost življenja!

Morda je telesna velikost odločilna. Res je sicer, da doćakajo nekatere ogromne živali visoko starost. Videli smo to pri slonu, krokodilu, orlu. A videli smo, da doživijo veliko število let tudi manjše živali: želve, sokoli, krogarji itd.

Ali bi utegnili morda odločevati v dolgoživosti razvojna doba, to je čas, ki je potreben, da žival popolnoma doraste. Tudi tu ne najdemo pravega merila.

Tudi hrana ni odločilna za dolgotrajnost življenja. Rastlinojede živali ne žive dlje kakor mesojede,

mesojede zveri so v primeri z mesojedimi pticami roparji kratkožive.

Kaj pa pri človeku? Omenili smo že, da je dolgoživost pri človeku dedna. Kljub temu pa moramo smatrati po mnenju zdravnikov, da so razni činitelji, ki vplivajo ugodno ali neugodno na dolgotrajnost življenja. Predvsem je potrebno za človeka zadostno spanje, da se telo spočije. Spanje je potreben odmor. V spanju se izločajo iz telesa škodljive, v spanju se nadomeščajo obrabljene snovi. Zato moramo z gotovostjo reči, da je zadostno spanje za dolgo življenje potrebno.

Kaj pa delo? Prenaporno telesno kakor tudi duševno delo vpliva na dolgoživost kvarno, a še bolj kvarno lenoba in brezdelje. Čim bolj naravno in preprosto živi človek, tem večja je verjetnost, da bo doćakal visoko starost. Življenje in gibanje v naravi, na čistem zraku in solncu pospešuje pri človeku dolgoživost. Velikega pomena je tudi način hranitve. Tu velja predvsem zmernost kot prvi ugodni činitelj.

ŽENSKI VESTNIK

SADOVNJAK V JESENI.

Dobra gospodinja se ne briga samo za zelnjavo na vrtu in pa za cvetlice, ampak se briga tudi za sadno drevje. Zakaj sadje igra v gospodinjstvu važno vlogo. Brez sadja sta pusti shramba in kuhinja, ne glede na to, da se dá sadje vedno tudi dobro spraviti v denar.

Če pogledamo domačije po kmelih, vidimo, da imajo tam najlepše in najboljše sadovnjake, kjer ima veselje do sadjarstva tudi hišna gospodinja. Seveda oskrbovanje sadovnjaka ni baš stvar gospodinjice. To je bolj moško delo. Toda pridna gospodinja, ki podpira tri vogale hiše, ima svoje oči povsodi in skrb tudi za sadovnjak, da je tam vse v redu. Gospodinja mora opozoriti moške pri hiši, da opravijo potrebna dela v sadovnjaku, če se sami za to ne pobrigajo.

Zdaj je jesen. Vrt počiva, vedno bolj golo postaja drevje in počasi zapada v zimsko spanje. Toda ravno zdaj je čas, da si vsako drevo posebej ogledamo in se prepričamo, v koliko mu je potrebna pomoč naše roke, da bo lepše raslo in bolj rodilo.

Je zdaj čez zimo tudi v sadovnjaku dovolj dela in je priporočljivo, da gotova dela že zdaj opravimo, ker ne vemo, če nam jih huda, neprijazna zima pozneje ne bo onemogočala.

Pred vsem treba da posvetimo pažnjo deblu in vrhu. Pregoste vrhove moramo razredčiti, pri tem pa paziti, da ne ostanejo predelgi šepovi in da ne nastanejo razkoli. Najprej pa je drevo treba očistiti suhih odmrlih vej, nato šele porežemo pregosto vejevje in odstranimo preveč višee veje. Pri tem moramo paziti, da ne porežemo preveč zdravih vej.

Pri obrezovanju nastale rane moramo zamazati s katranom, ilovico ali cepilno smolo. Po obrezovanju postrgamo staro skorjo in očistimo drevo mahu in druge navlake. Odpadkov pa ne smemo pustiti ležati pod drevjem, ampak jih moramo pobrati in sežgati.

Ostrgano drevje namažimo s 25 %nim drevesnim karbolinejem, kateremu smo dodali nekaj apna. Novejše, jako uspešno sredstvo proti raznim zajedovalcem in boleznim sadnega drevja je «arborin», kateremu pri razredčenju (1 kg arborina na 10 litrov vode) dodamo še nekaj apna, in sicer toliko, da namazano deblo, ko se je ošušilo, postane belo. Ta maža obvaruje deblo spomladi pred hudim solncem, da mu lub ne razpoka.

Zdaj v pozni jeseni in prek zime je tudi najpripravnejši čas za pokončevanje mrčesa. Bube jabolčnega zavijača ali tončiču, gube gobavca ali žvagarja, velika gnezda gosenic, zlatnice, jajčne prstane «prstenčarja» in še drugo škodljivo zalego moramo obirati in sežgati.

Kjer imamo špalirno drevje, moramo to drevje obvezati od brajd in ga istotako očistiti vsega mrčesa. Odstraniti treba vse med latami

ostalo suho listje in vejice kakor tudi po tleh ležeče listje pograbititi za steljo ali pa za gnoj.

Tla okoli sadnega drevja prekopljimo in zrahljajmo. Gnojimo z gnojnico in kompostom posebno tisto drevje, ki je obilo rodilo in le malo odganjalo les. Da pa drevo, ki je preveč gnalo v les, omogočimo zastavljanje rodnega lesa, posipajmo mu Tomaževe žlindre in drugih primernih umetnih gnojil, superfosfat, kalijevo sol in slično. Pri vsem umetnem gnojenju pa ne smemo pozabiti na obilno gnojenje z apnom.

Gnojiti ne smemo tik debela, ampak okoli njega v kolobarju. Nanovo posajenemu sadnemu drevju zavarujemo drevesni kolobar z gnojem, da ga pa kokoši ne razbiskajo, ga pokrijmo še z vejami. Ravnotako treba zavarovati vse špalirno drevje, da mu podloga (kutina) ne zmrzne.

Breskve in marelice ob brajdah zavarujemo — posebno deblo — pred močnim vplivom zimskega solnca, najbolje z vejami.

Poskrbeti treba tudi za trto ob brajdi in jo zavarovati pred zimskim mrazom; posamezne trte zvežimo v metlo, položimo na zemljo in pokrijemo s slamo ali s smrečjem. Tudi sadno grmičevje, kakor ribez in kosmuljo, obrežimo in mu pognojimo z apnom.

Sadje v zimski shrambi moramo pregledovati in nagnito takej odstraniti.

VARUJTE OTROKE PREHLADA.

Mokro jesensko vreme, to je zdaj najnevarnejši čas za otroke, zlasti pa za šolsko dečo na deželi, ki mora hoditi daleč v šolo.

Splošno je mnenje, da se otrok veliko hitreje in rajši prehladi kot pa odrasel človek. A to mnenje je napačno. Zdrav otrok je ravno tako odporen proti prehladu kakor zdrav odrasel človek, toda tisto je pač, da se otrok sam zna manj varovati proti prehladu. Zato mora biti skrb staršev, da obvarujejo otroka prehlajenja, ki je često vir tudi drugim boleznim. Če je otrok prehlajen, je namreč zanj večja nevarnost, da naleže še kako drugo bolezen.

Najboljše varstvo proti prehlajenju je: dobra, gorka obutev. Otrok se najraje prehladi skoz noge, če ima mokro v čevljih. To pa je vedno pri naših šolarčkih po deželi. Nič čudnega: saj morajo biti že izredno dobri čevlji, da ne bi prepuščali mokrote pri teh naših slabih cestah, kjer ob dežju stojijo globoke luže čez in čez. Pa ti pride tak otročiček s premočenimi čevlji in nogavicami v šolo, je v njej po ves dan, in se tako mora prehladiti, pa naj bo sicer še tako trden in zdrav. Če drugega ne, pa dobi najmanj nahod.

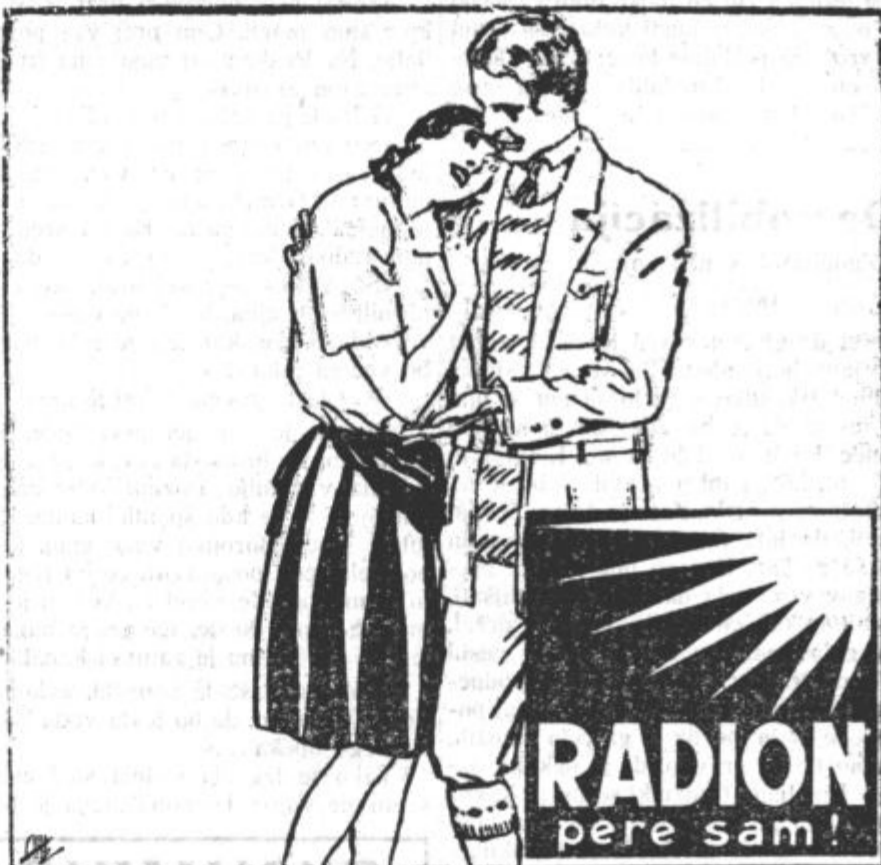
Poznam učiteljico, ki pregleda svojim šolarčkom ob deževnih dneh vselej obuvalo. Če imajo mokro v čevljih, jim zaukaže, da morajo drugičkrat prinesiti s seboj še ene čevlje ali copate ali pa vsaj nogavice, da se na suho preobujejo za čas pouka. Ta učiteljica je zlata vredna. In tako bi moralo biti po vseh šolah.

Seveda pa mora biti predvsem briga mater, da ne pošiljajo svojih otrok ob dežju in pozimi s slabimi čevlji v šolo. Če si revna in svojemu otroku ne moreš oskrbeti dobrih čevljev, pa mu daj vsaj še ene nogavice s seboj v torbico, da se v šoli lahko preobuje. A če pride otrok z mokroto v čevljih, glej, da se takoj sezuje in obuje kaj suhega.

Kakor rečeno: glavno so dobri čevlji. Ako otroka sicer še tako toplo oblečeš, a dobi mokro v čevlje, se ti bo prehladil.

Če je prišel otrok s premočenimi čevlji domov, deni jih čez noč posušiti in ne pusti, da otrok drugi dan spet obuje mokre čevlje. Najbolje ravnaš z mokrimi blatnimi čevlji tako, da najprej zmiješ z vodo vse blato z njih, nato jih daj sušiti kam na ne prevroč kraj, nad pečjo ali pa nad štedilnikom v kuhinji. Še prej jih pa, da se ne skrčijo pri sušenju, dobro nabaši s časopisnim papirjem. Tako da znotraj izvele iz čevlja vlago papir, zunaj pa suhi topli zrak.

Blato pa treba spraviti s čevljev, dokler so še mokri. Pustiti blato na čevljih, da se posuši, in potem ga šele dol skrtačiti, to ni pravilno ravnanje s čevlji. Suho blato razjeda usnje in čevlji se tako veliko prej raztrgajo.

„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Za kuhinjo

Por v smetani kot prikuha. Deset porov osnaži in operi, zreži na palec dolge kose in jih kuhaj v slani vodi. Kuhane odcedi. V kozo deni veliko žlico masti in žlico moke in napravi prežganje. Nato stresi odcejeni por na prežganje, premešaj in zalij z juho ali pa z vodo. Ko je nekaj časa vrelo, dodaj 3 do 4 žlice kisle smetane in ščepec popra. Ko je še deset minut vrelo, je jed gotova. Če hočeš pa še posebno okusno napraviti, zmešaj v skledi en rumenjaki in nekaj kapljice limonovega soka, mešaj zlij vreli por v skledo in daj takoj na mizo.

Zelje s pečeno meseno klobaso. Pol zeljnate glave zreži na široke rezance in jo polij s krompom. Nato zelje ožmi ali odcedi in ga skuhaj v slani vodi. Mesečo klobaso (svežo) peči v kozi. Ko je pečena, jo vzemi iz masti, v mast pa stresi eno žlico moke, jo pusti malo zarumeniti in nato zalij s četrt litrom vroče vode. Ko je prevrelo, prideni odcejeno zelje, pokrij in kuhaj 10 minut. Pečeno klobaso razreži na kosce in jo stresi v zelje, dobro premešaj in postavi to zelje z opečenimi krompirjevimi kosci na mizo.

Masleni emoki. Zmešaj tri deke sirovega masla z enim rumenjaki, prideni dve v vodi namočeni in izžeti žemlji ali belega kruha, žličico dobro zrezanega zelenega peteršilja, nekoliko soli, ščepec popra, sneg enega beljaka in štiri polne žlice krušnih drobtin. Iz tega napravi deset cmokov in jih kuhaj 10 minut v slanem kropu. Kuhane stresi v skledo in jih zabeli s drobtinami.

Goveje meso na laiki način. Vzemi eno kila govejega mesa od stegna. Sesekljaj tri rozmarinove liste, od pol limone olupke, strok česna. V meso naredi z nožem luknje in v te luknje vtlači tisto sesekljano meso rozmarina, limone in česna, pa nadrgni s tem meso dobro tudi od zunaj. Nato deni meso v skledo s: lonoc, pa zalij s fino olja. Meso pusti stati v olju 24 ur. Drugi dan ga vzemi iz olja (olja pa potatni škrob, za krompirjevo santo) V kozo deni zvitih 24 masla, zarumeni na masti eno drobno zrezano čebulo in nato deni meso peč. Ko je po čel straneh lepo zarumenilo, prilij malo juhe iz meso pokrito dalje duši (ustaja), da postane mehko. Nato sesekljaj eno žlico krapov in dve slani sardelli, kakor jih dobiš v trgovini, z ječvinami. Lahko pa narediš tudi brez tega. Štiri

kavine žličice jesiha z žličico moke dobro zmešaj in ukuhaj v omaku, nakar pusti kuhati še deset minut. Meso zreži na poljubne kose, deni v skledo in polij z omako. Zraven lahko daš na mizo krompir, pražen riž, makarone in drugo.

Dr. I. L.:

Demobilizacija

(Zgodba ob koncu vojne.)

(Konec.)

Ko je prišel drugi dan sosed Kukmak zopet mimo njive, je nehote obstal in stopil k topu. Tudi on je imel izkušnje. Strlo se mu je bilo poleti kolo; res je, da je bil voz star, a ne bilo bi ga še konec, ko bi ne bilo vojne. Kolarja ni bilo doma, da bi mu ga bil popravil — bil je na vojski — in kolo se je strlo. Zato je že pri prvem ogledu zapazil, da ima top še dobra kolesa in da so špice še močne. Res so bila kolesa prevelika za njegov voz, toda dala bi se zmanjšati, les bi se porabil. In kakšen les! Sto let do vzdržal. Še ostalo bi ga nekaj. Ves čas je potem mislil na to — toda zaradi enega kolesa bi moral odpeljati ves top. To ne gre. Zavidali bi ga — saj pozna svoje sosede — in morda bi ga celo zatožili, da bi imel sitnost, saj pravijo, da je nekaka narodna vlada v Ljubljani. Orožniki so ostali kakor so bili prej — top se pa tudi ne da kar tako skriti. Pomislekov glede tatvine sosed Kukmak ni imel. Vojska je vojska. Kdor prej, ta prej. Pravijo, da so v Ljubljani jemali vozove in avtomobile, kaj bi si delal težko vest zaradi enega kolesa. Toda, kako priti do njega. Ako se hoče kolo sneti, je treba dvigniti top, a mrha je težka, sam ga ne privzdigne. Da bi koga najel, je nerodno. Zvedelo bi se in očitali bi mu, da si je prilastil kolo... Tako je premišljeval sosed Kukmak in ko je natančneje pogledal kolo, je videl, da manjka — lunek. Pa ne samo pri enem kolesu.

«No,» si je mislil, «eden je že vzel, kar je rabil. Najbrž je bil Boromaj, odtodi mi je tožil, da je lunek izgubil. Ozrl se je malo okoli, dan je bil meglen, nikogar ni bilo videti v bližini. Vprl se je v kolo in ga skušal zganiti, a top je stal kakor zakopan v zemljo.

Odšel je počasi proti domu in tuhtal po svoje: «Če vzamem zvečer Janeza s seboj, in ga z lego malo dvigneva — ne bo težave. Pri topu je glavna stvar bron, kolesa se dajo vedno narediti. Nihče ne bo imel škode, jaz pa bom imel kolo.»

Drugo jutro je stal top samo še na treh kolesih. Žalostno kakor ranjen lev se je nagnil na eno stran in se z debelo ostjo opiral ob njivo. Njegova cev je poševno štrlela navzgor, kakor da rjove molče v svoji poljski samoti in kliče tovariše na pomoč. Sosed Grmelj, ki je šel mimo, je pomežiknil in pomenljivo pokašljaj. «Tudi jaz sem mislil,» je rekel sam pri sebi, «pa nisem hotel, da bi rekli, da sem najbolj požrešen. Zdej, ko so drugi začeli, si bom tudi jaz vzel en kos. Če ne bo za drugega, bo za drva. Kaj je voz brez lunkov. Kolo se sname in obleži...»

Drugo jutro je ležal top na njivi brez koles. Samo še z železom okovano ogrodje je ležalo pod njim. Voznik Brglec, ki je prišel prepozno na to misel, se je jezil sam nad seboj.

«Tako sem vedel, da ne bo dolgo. Če ga ne bom jaz, ga bodo drugi. Zdej so že odnesli vsak svoje. Prav imajo: zarjavel bi na njivi, preden bodo v Ljubljani pogrešili top, ga ne bo nikjer več. Kdo naj ga išče, ko bo raznesen na vse strani. Železja je še mnogo na njem. Za šine bi bilo dobro...»

Dnevi so potekali počasi. Vojaki so se vračali domov vsak s svojimi novicami. Prišel je tudi Grmeljev brat. «Kaj bo s kanonom?» je vprašal Grmelj, ki se mu je zdelo, da ne bo prav, če začne vojaščina povpraševati za njim. «Nič, razsecite ga in sežgite, kar je lesenega — drugo pa vrzite med staro železje. Vojne je konec,» je rekel brat.

To je dal Grmelju poguma...

«Jaz sem že mislil, da bi spravił domov, kar je še ostalo, pa si nisem prav upal. Pravijo, da se državi ne sme krasti.»

«Zakaj ne,» odgovori brat, «vsi smo kradli, kjer smo mogli. Čim prej vse pospravite, tem bolje. Na Ruskem so vojaki na fronti prodajali topove po grošu.»

«Zato je pa država propadla,» je rekel Grmelj. «Saj bodo tudi druge,» je odgovoril brat. Bil je utrujen in jezen na vse. «E, naša ne,» je ugovarjal Grmelj, «saj je komaj nastala.» Brat je molčal. Nekaj ga je grizlo v srcu. «Pravijo, da nam Italijani lezejo čez mejo,» je dejal Grmelj.

«Saj zato,» je rekel brat, «ko bi bili kanone obrnili proti njim, bi jih ne bilo.»

«Zdej je že, kar je,» je rekel Grmelj, «ta ne bo več za rabo...»

«Ker niste vedeli, zakaj je top?»

Preden je zapadel prvi sneg, je ležala na njivi samo še bronasta cev, ki se je čim dalje bolj vdiral v zemljo. Pozimi jo je zagnil sneg in komaj se je še kdo spomnil nanjo. Ko pa je spomladi sosed Boromaj vozil gnoj, je spoznal, da bo treba cev pospraviti, če bo hotel orati. Zato jo je mimogrede vrgel na voz in jo odpeljal domov. Spomnil se je, da mu je nagajala voda v jeseni, ker se mu je zamašil kanal.

«Kakor nalašč je pomislil,» vzkopal bom tega vruga v zemljo, da bo tekla voda skozenj. Boljše bo nego opeka...»

Tako je izginila zadnja sled enega junakov svetovne vojne. Demobilizacija je bila izvršena.

ZANIMIVOSTI

× Vse prebivalstvo na svetu šteje 1932 milijonov duš. Po podatkih Društva narodov je naraslo svetovno prebivalstvo od leta 1923. do leta 1927. od 1808 na 1932 milijonov, to je za 7%. Kmalu bo torej štel človeški rod dve milijardi duš. Azija šteje 1026, Evropa 514, Amerika 232, Afrika 146 in Avstralija z Oceanijo vred 9 milijonov ljudi. Azija kaže največji napredek: 48 milijonov. Kitaj sam s 450 milijoni prebivalcev zaostaja le za 64 milijonov v primeru s celokupno Evropo.

× Število volilcev v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah so pravkar volili državnega predsednika. Zedinjene države imajo 43 milijonov volilcev in volilk in je število volilcev od zadnjih predsedniških volitev l. 1924. naraslo za 14 milijonov. Posebno se je zvišalo število volilk v velikih mestih. Ženski volilni glasovi tvorijo od 35 do 45 odstotkov.

× Razmnoževanje človeškega rodu. Koliko ljudi ima prostora na zemlji? Sigurno je, da se je število ljudi na zemlji od početka 19. stoletja podvojilo. Takrat je bilo na zemlji okrog 900 milijonov duš, danes jih je 1900 milijonov. Videti pa je, da se ni izpolnila bojazen znanega angleškega učenjaka Malthusa, ki je predvideval za sedanji čas že najmanj 20 milijard ljudi na zemlji. Vendar pa se pomnožuje ljudstvo zelo naglo in če bo tako napredovalo, to je, da se bo tekom 820 let zopet podvojilo, bomo imeli leta 2050. na zemlji 4 milijarde, leta 2200. pa že 8 milijard ljudi. To je pa tudi največje število ljudi, ki more po sedanjem poznavanju zemlje imeti na nje prostora. Nekateri učenjaki pa so le mnenja, da lahko zemlja prehrani še več nego 8 milijard ljudi. Danes je na zemlji dnevno okrog 50.000 porodov več kakor smrtnih primerov. To pomeni pomnožitev ljudi na leto za 18 milijonov, v stoletju pa za 1.800.000.000.

× Borba z divjo svinjo. Okolica Lyona je zelo bogata na divjačini in hodijo meščani zlasti ob nedeljah trumoma na lov. Često se celo dogodi, da zaide kaka divjačina v mesto. Tako so te dni opazili v bližini tržnice divjega prašiča. Čuvar graškega drevoreda je poskušal svojo lovsko srečo, toda razkačena žival je skočila nato v reko Rodan in jo preplavala. Na drugem bregu se je zakadila v prvega človeka, ki ga je zapazila, nakar je krenila zverina proti notranjosti mesta. Neki kolesar je ustrelil s samokresom proti svinji, ki pa ga je podrla s kolesom vred. Medtem je neki avtomobilist navalil z avtom na pobegnulo žival. Začela je praveca borba med avtom in divjim prašičem, ki je šestkrat naskočil avto in ga na sprednjem delu težko poškodoval. Končno pa je vendarle zma-

gala tehnika. Svinja je pobegnila, avtomobilist pa za njo. Prišla sta tako oba v sredino mesta, kjer so zbežali ljudje na vse strani. Končno pa se je policiji vendarle posrečilo ubiti zverino s strelji iz pušk.

× Vzrok naglemu širjenju radija v Rusiji. Kakor v malokateri drugi državi na svetu se danes širi radio v Rusiji. Glavni razlog temu je pač v ogromni prostranosti Rusije in oddaljenosti krajev drugega od drugega. Casopisi ne prihajajo s takšno naglico v daljne kraje ruske stepe, zaradi česar je postal radio glavni prenašalec vesti iz širokega sveta. Danes je v Rusiji že nad 40 oddajnih radijskih postaj. Programi so izdelani v cilju kulturne povzdige ruskih vasi in mest. Poljudna znanstvena predavanja iz vseh strok človeškega znanja, narodno zdravstvo in podobno zavzemajo velik del programa. Opere in koncerti se obvezno po zakonu prenašajo v vse kraje velike Rusije. S pomočjo radia se uspešno pobija nepismenost v Rusiji; značilno je, da po programu, ki je zakonito določen, mora do leta 1933. v Rusiji izginiti zadnji nepismeni človek. Pristojbina za radio znaša za kmete, di-jake in učitelje 1 rubelj (krog 27 Din) letno, za delavce, zasebne nameščence in častnike 2 rublja, za vse druge osebe in podjetja 7 do 8 rubljev.

Listnica uredništva

Sv. J. v Š. Zal, tiskovni zakon!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Starost.

Pri Gašparjevih so se razgovarjali o ljudeh, ki so doživeli veliko starost.

Miha: «Moj ded je umrl v 90. v letu.»

Jaka: «Moj ded je postal celo 95 let star.»

Matija: «To ni nič. Moj ded pa še sploh ni umrl.»

Avanziranje.

Staroavstrijski major je silno sovražil žide. Da bi jih jezil, je dal svojemu konju židovsko ime Izak. Nekoč je major dražil židovskega trgovca Abrahama: «Ali se čudite, da je postal moj konj žid in si prilastil židovsko ime?»

Abraham: «Zakaj bi se čudil, če konj avanzira do žida, ko vidim, da se je osel povzpel celo do majorja!»

Zatajil ga je.

Dva žida stojita pred cerkvijo, da se dasta krstiti.

Najprej pride na vrsto Izak Kon, ki stopi v cerkev ter se po opravljenem krstnem obredu zopet vrne.

Abraham Rozenkranc, ki čaka zunaj, takoj plane proti novopečenemu kritjanu, češ: «No, kako je bilo?»

Kon ga pogleda prezirljivo in reče: «Glej, da se izgubiš, židovska nemarnost!»

Stopnjevanje.

Pobožni bogatin Česen je zaročil svojo hčerko Milico s trgovcem Čebulo in je pri zaročni svečanosti dejal Čebuli: «Dote boš dobil 100.000 dinarjev.»

«Lepo,» je menil Čebula.

«Dam ti tudi 150.000, če mi oblubiš, da ob praznikih ne boš imel trgovine odprte,» je povpravljaj oče Česen.

Čebula nekaj časa premišljuje, potem pa reče: «Daj mi 200.000, pa bom trgovino sploh zaprl.»

Maščevalec svoje časti.

Otožnik, ki ni baš junak, sedi v kavarni. Pride njegov prijatelj in mu pove, da ima njegova žena doma sestanek z neznanim moškim. Otožnik se razburi, podere mizo in plane domov. Srce mu strašno tolče. Teče po stanovanju, odpre v spalnici omaro za obleke ter zakriči: «Tu ga ni.»

Odpre še drugo omaro in vpije: «Tu ga prav tako ni.»

Končno vlomi še v omaro na hodniku in v njej zapazi možaka z revolverjem v roki. Otožnik, ki ni baš junak, zapre v naglici vrata omare, jih zaklene in zakliče: «Tudi tukaj ga ni!»

Nesporazum.

«Kako Vam je ime?»

«N e r a d Polikarp.»

«Verjamem, verjamem. Tudi jaz bi se n e r a d imenoval Polikarp...»

Bratčev dinar je izgubila.

Stric: «Kaj si tako žalostna, Verica?»

Verica: «V žepu sem imela dva dinarja, svojega in Dušančkovega. Sedaj sem pa Dušančkovega izgubila...» (Iz «Skovirja».)

Moderna ljubezen.

Hrenovec je bil postaven kavalir ter zelo priljubljen pri bitjih nežnega spola. Za ženitev pa ga ni mogla omajati nobena lepota.

Nekoč ga je obdelovala zgovorna gospodična in mu svetovala ženitev.

«Tisto pa že ne,» jo je kratko zavrnil.

«Zakaj ne?»

Ker žene ne potrebujem. Ima jo že moj prijatelj...» (Iz «Skovirja».)

Na ljubljanskem trgu.

Gospodinja: «Koliko stane ta kokoš?»

Ženica: «Dvajset dinarjev.»

Gospodinja: «Dajte mi jo za petnajst.»

Ženica: «Tisto pa nikakor ne! No, če že ne gre drugače, za šestdeset kron Vam jo pa dam...» (Iz «Skovirja».)

Puberteta.

Slavica in Vida, mladi deklici, se razgovarjata. «Kaj je prav za prav puberteta?» vpraša Slavica.

«Veš, to je, če dečki ne vedo, ali naj nas deklice še pretepajo ali že poljubljajo.»

(Iz «Skovirja».)

Pred templjem.

Židovski prazniki v Lvovu. Več židov si je prithotapilo sedeže v templju, ne da bi plačali pristojbino zanje.

Mlad možak stopi pred tempeljskega slugo. Prosi, naj ga za trenotek pusti v tempelj, češ, da mora govoriti s stricem, ki že od jutra sedi v sve-tišču.

Sluga, razburjen zaradi vernikov, ki so ga osleparili za pristojbine, gleda osorno in nezaupno mladega moža. Končno reče: «O, že razumem Vaš izgovor... Vi, lopov, hočete v templju moliti.»

Vztrajnost.

V kupeju vlaka Ljubljana—Beograd. Sprevodnik pride, in kontrolira vozne listke. Ker Miha nima listka, ga pri naslednji postaji vržejo iz

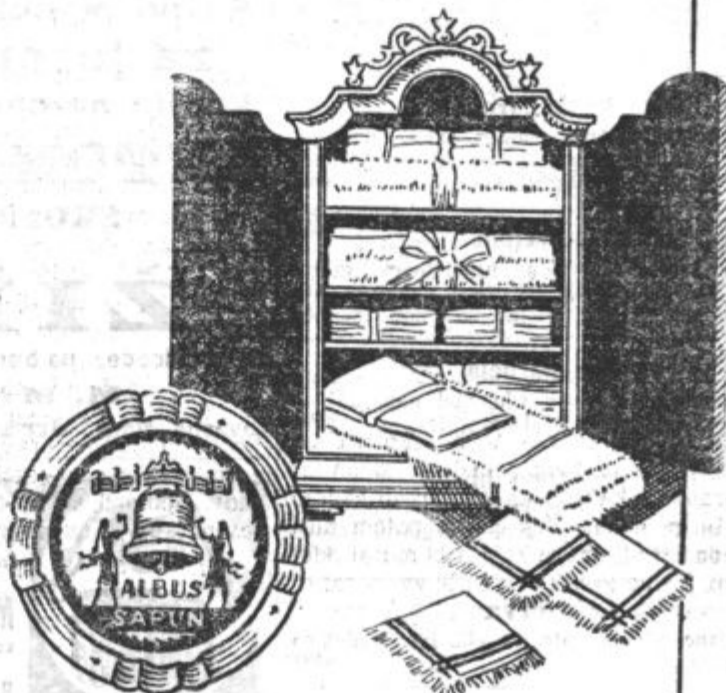
vlaka, pri čemer ga železniško osebje temeljito pretepe.

Miha pa je okreten in komaj se vlak začne premikati, že skoči v neki drugi kupe. Tu ga sprevodnik zopet dobi in ga dá pri naslednji postaji zopet vreči iz vlaka. Ubogi Miha je bil zopet de-ležen brc.

Vse to pa Miha ne preplaši, nego nesrečnik ponovno in ponovno zopet poskuša srečo. Ko ima srevodnik Miha že šestič pred seboj, ga ves začuden vpraša: «Povejte mi, kako dolgo nam še boste delali ta teater.»

Miha: «Če bosta moj hrbet in del pod hrbtom držala, prav do Beograda...»

Ne kvarite svojega perila

NI GO IZREČNO ZAHTEVAJTE

ALBUS-MILO

IZNENADENI BOSTE, KAKO JE PRANJE Z ALBUS MILOM PRIJETNO MALO MILA PORABITE, PA DOBITE BLEŠČEČE BELO PERILO IN VARUJETE PERILO V NAJVIŠJI MERI SAMO TEDIJ, ČE UPORABIJATE

ALBUS-MILO

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Ključavničarski vajenec

se sprejme. Ključavničarstvo, Maribor, Splavarska ul. 4. 279

Do 10.000 dinarjev

dam takoj za dosmrtno stanovanje, obstajajo iz ene sobe in prikljin, kjerkoli. Upokojen starejši par brez otrok. Več ustno. Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «Do 10.000 dinarjev». 275

Posestvo z vinogradom

kupim v Imarskem okraju. — Ponudbo je poslati na naslov: Jože Plevnik, Praprotno, p. Hrastnik. 277

Čevljarskega pomočnika

veščega v izdelavi gojzeric, sprejme Antonič, Zagreb. Selska cesta br. 108, vrata 7. 27033

Par konj

za tovor, ne prestarih, kupi Vilim Spicer, Zagreb. Magazinska cesta 8. 27034

Čevljarskega vajenca

sprejme takoj po dogovoru Ivan Jerman, Ljubljana. Valvazorjev trg 1. 41076

Sodarske pomočnike

za novo delo sprejme Hönig i Kosmat, sodarstvo, Zagreb, Klauoniška cesta 9. 27039

Žagar

samski, želi službe. Zmožen je tudi vsega popravila sam. Ponudbe na podružnico «Domovine» v Celju pod šifro «Samostojen». 41146

Dva ključavničarska vajenca

sprejme takoj Bernhard Globočnik, ključavničarski mojster v Celju, Matije Gubca ulica. 41147

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj Jos. Šilc, krojač, Sajevec št. 1, pošta Ribnica na Dolenjskem. 40734

Gračino

v Ljubljani, Vođaškova cesta št. 25, ugodno prodaja lastnik. 41117

Vajenca ali vajenko

za fotografsko stroko sprejemem takoj. Ponudbe, če mogoče s sliko, na fotografa V. Bavec, Rajhenburg. 41053

Žimnice (modroce)

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilih in vse potrebščine prodaja najceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg št. 2.

BOLNIM

slabotim, nervoznim, ki se hitro utrudijo in postarajo. (Moškim, ženam in otrokom.)

Zdravje človeškega organizma ostane in se povrača samo s pomočjo njegovih zdravih življenjskih žlez ki vlivajo v kri specialne fermente energije, katere povzročajo razno sposobnost pri celicah organizma, prenašajo na podlagi tega žara mladeniške moči in občutka polnega življenja. (Dr. S. Voronov.)

Sicer pa se nabira izmenjavanje snovi in organizem se spaja s strupni razmene (mokračna kislina i. dr.), predčasno oslabi, vene in umre. Po nasičenju organizma s fermenti energije («KALEFLUID» D. Kaleničenka), vzeti od žlez močnih živali, se organizem hitro okrepi po vsaki bolezni in njegova delovna sposobnost se podaljša in celo smrt prepreči za mnogo let. (Dr. S. Voronov.)

Gg. zdravnikom pošiljamo «KALEFLUID» brezplačno in franco, da jim omogočimo poizkušnje pri bolnikih.

Brezplačno pošljemo vsakomur tudi literaturo o «KALEFLUIDU» z mnogoštevilnimi ocenami gg. profesorjev in zdravnikov. Obrnite se na naslov: Beograd, Šumadijska ulica 33. Miloš Marković.

Zahtevajte samo pravi «KALEFLUID» D. Kaleničenka, pazite na etiketo, na kateri so označene nagrade (Grand prix, velike zlate kolajne), ki jih je «KALEFLUID» dobil na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu i. dr. Varujte se ponaredb, ako hočete skrbeti za svoje zdravje in hraniti denar, ki ste si ga z delom pridobili.

«KALEFLUID» F. Kaleničenka se dobi v vseh večjih lekarnah in drogerijah vsega sveta; pošiljamo tudi po povzetju.

Pletilni stroj

ročni, Jaquard, s petimi jako lepimi vzorci naproday. — Naslov pove oglašni oddelček «Domovine». 41110

Pletilni stroj

Dubied, malo rabljen, ugodno naproday. Preskrbi se obenem tudi delo. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine» 40925

Čevljarski stroj

(Hohlsteppmaschine) trdke Singer, skoraj nov, poceni naproday. — Cenj. ponudbe na Alojzija Montanari, vdova čevljarja, Sl. Konjice 128. 40917

Hišico z vrhom

40693
pripravno za krojaški obrt, na prometnem kraju v okolici Ljubljane ali v Savinjski dolini, kupim. — Ponudbe na oglašni oddelček «Domovine» pod «30.000».

Stavbna parcela

na zelo prometnem kraju v Ljubljani naproday. — Naslov pove oglašni oddelček «Domovine». 41099

Enonadstropno hišo

z vpeljanim vodovodom in elektriko, v bližini centra, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglašni oddelček «Domovine» pod šifro «Hiša». 40981

Bukova drva

z navedbo cene ponudite družbi «Ilirija», Ljubljana, Vilharjeva ulica. 41090

Vinske zastopnike

za vse kraje Slovenije iščemo. — Dopise na: Vinara Ciglar, Stubica kraj Zagreba. 38467

Arilne zastopnike

za mesta in ostalo Slovenijo se za razpečavanje dobro idočega reklamnega predmeta iščejo. Kavcija 400 Din potrebna. — Ponudbe na oglašni oddelček «Domovine» pod šifro «Dobičkanosno». 41154

Polstadekega prešanega sena

več vagonov proda Rud. Dergan, trgovec, Laško. 40939

Stružnico za železo

(Egalisierdrehbank), rabljeno, stružna dolžina 1000 do 1500 mm, kupim. — Ponudbe pod «Egalisierdrehbank» na oglašni oddelček «Domovine». 40709

Razno manufakturno blago za jesen in zimo kupite najceneje v trgovini

ANTON SAVNIK
SKOFJA LOKA 247

ŽIMA 75

za modroce, najboljša in najcenejša, pri **M. Masterl**, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Veliki **CENIK** ilustrirani dobite zastoj! Zahteva, te ga od skladišča
MEINEL IN HEROLD tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lergar, Maribor št. 104
Violine od 95 Din. Počne harmonike od 85 Din. Tamburice od 98 Din. Gram. lomi od 345 Din. (tal e 251

V Mariboru

si nabavite razno **manufakturno blago** po zelo niski ceni pri trdki

FRANJO MAJER
na Glavnem trgu št. 9.

Tam dobite n. pr.: Cujgaste odeje že od 100 Din naprej, klot-odeje od 150 Din naprej. Belo platno za rjuhe, 150 cm, po 21 Din itd. Molines (žolto platno), 156 cm, po 22 Din itd. Hlačešina, 120 cm, po 27 Din itd. Sevijot-hlačešina, 124 cm, po 42 Din. Moško sukno, 140 cm, po 58, 70, 90 Din itd. Barheuti od 9 Din naprej. Fla-nele po 9 Din 50 p itd. 266

Zahtevajte brezplačni **CENIK** s 1000 slikami

Roskopf ura 49 Din.

Ista original patent preciz. Roskopf ura na sidro, pravi nikelj, kolesje nepristopno prahu tekoče vse v rubinih, posebno točna, 5 letno jamstvo

98 Din.

Omega, Doxa in druge ure cenjene kot drugod.

Budilka 64 Din

z 2 zvoncema in 3let. jamstvom

69 Din.

H. Kiffmann, Maribor št. 43/b
specialist samo za boljše ure. 276

Prava pot

k zopetni **zadobitvi zdravih živcev!**

Bolni, izčrpani živci zagrenijo ivljenje, povzročajo mnogo bolečin, kakor zbadanje, trganje, omotico, boječnost, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespečnost, neveselje do dela in druge pojave.

Vseh bolečin oproščeni

boste edino s pristnim **KOLA LECITHINOM**, hranilom s največ vitamini, postalo je za človeštvo vir dobrote, pospešuje delovanje telesa, krepi hrbtni mozeg in možgane, jači mišice in ude, daje moč in nov pogum za življenje. **Pristni KOLA LECITHIN**

dela čestokrat čudeže, vodi prave hranive snovi do najskrajnejših mest za tvorbo krvi, poživlja, bodri, ohranja mladost in svežost.

Prepričajte se sami,

da Vam ne objubijam nič neresničnega, ker bom v prihodnjih dveh tednih poslal vsakomur, ki mi piše,

popolnoma zastoj

in poštine prosto malo škatico **KOLA LECITHINA** in knjigo, spisano od zdravnika z vsestranskimi dolgotrajnimi izkušnjami, ki se je sam boril s to boleznijo.

Pišite mi razločno svoj naslov, na kar Vam objubljen tako pošljem.

Ernst Pasternack, Berlin, S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 32f. 74

Naša senzacija prihodnjega tedna

črno ali sivo

HUMANIK

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, «Potovja»
Maribor, Gosposka ulica 18
Celje, Aleksandrova c. 1
Ptuj, Slovenski trg «Potovja»

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja Din 70.—, napol belo Din 90.—, belo 100.—, boljše Din 125.— in Din 150.—, mehko kot puh Din 200.— in Din 225.—, boljša vrsta Din 275.—. Pošiljatve carne pruste, proti povzetju, od Din 300.— naprej poštine prosto. Vzorec zastoj, Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. — Naročila nasloviti samo na

BENEDIKT SACHSEL, Lobez 14 v Plznu (Češkoslovaška).

Postne pošiljke potrebujejo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.